

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 251. — ŠTEV. 251.

NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 25, 1923. — ČETRTAK, 25. OKTOBRA, 1923.

VOLUME XXXI — LETNIK XXXI.

POLOVICA DRŽAVNE BRAMBE V SAŠKI

V nemško ozemlje, ki ga kontrolirajo komunisti, je dospelo petdeset tisoč vladnih vojakov. — Značilna izjava saškega ministrskega predsednika Zeignerja. — Saška je najbolj gosto naseljena država v Evropi. — Prebivalstvu manjka hrane, in zato se punta.

Berlin, Nemčija, 24. oktobra. — Na Saško je dospelo osemdeset vlakov, v katerih se je nahajalo 50,000 vladnih čet.

Namen tega vojaštva je zadobiti kontrolo nad Saškimi komunisti.

Ministrski predsednik Zeigner je rekel nekemu časnikarskemu poročevalcu: —

“Saška je edina trdna postojanka v Nemčiji, ki se bo do zadnjega protivila ustanovitvi monarhije. Po svetu krožijo razna poročila o terorizmu radiklnih delavcev. Dam vam častno besedo, da je najmanj tri četrtine teh poročil izmišljenih.

“Saška je najbolj gosto naseljena država v Evropi. Njeno prebivalstvo je zmernega, ne pa razdražljivega temperamenta. Če bi imel naši prebivalci dovolj hrane, bi jim niti v glavo ne padlo, da bi demonstrirali.

“Zaenkrat je pa prebivalstvo nevezano na uvoz življenjskih sredstev. Vse industrije počivajo. Nihče si ne more predstavljati, kako strahovito Saška trpi.”

Zeigner je rekel nadalje, da je bila Rusija edina in prva država, ki je prihitela saškimi delavcem na pomoč.

“Mednarodni pomožni urad nam je potom svoje berlinske pisarne dal 70,000 bušljev ruske pšenice. Nadaljnje pošiljave bodo v kratkem dospеле.”

Zeigner je rekel, da je saške nemire pripisovati v prvi vrsti netaktnosti državnih oficirjev, ki postopajo s prebivalstvom po staropruskem načinu.

Zeigner je star 32 let ter je najmlajši ministrski predsednik v Nemčiji.

Navidez je bolj podoben profesorju kot pa politiku.

INOZEMSKI BUTLEGARJI FALSIFICIRAJO DRŽAVL. PAPIRJE

San Francisco, Cal. 23. oktobra. — Delavski tajnik Davis je izjavil večeraj v svojem govoru pred federalnim uradniki severne Kalifornije, da inozemski butlegarji falsificirajo priseljeniške papirje v svrhu, da dobe državljske papirje ter da se na ta način zaščitijo pred deportacijo, kadar so zasadeni pri svojem poslu.

— Vsak inozemski butlegar je tudi raznašalec in razpečevalce narkotičnih strupov. — In dovolj nadalje delavski tajnik. — In dolžnost vsakega vladnega departementa je, da preprečuje njih delovanje.

Na Ellis Islandu se je pronašlo, da so butlegarji podkupovali naseljeniške uradnike, samo da jim je bilo mogoče dobiti “certificate of arrival”, ki je bil datiran prej, nego so doseljenici v resnici pristigli v Združene države. Na ta način so falsificirali državljski papir, vsled česar se lahko zgodilo, da bodo imeli posledje še pošteni inozemci sitnosti in težkocje pri prošnjah za ameriško državljanstvo.

FRANCIJA HOČE BAJE VZDEŽATI MIR.

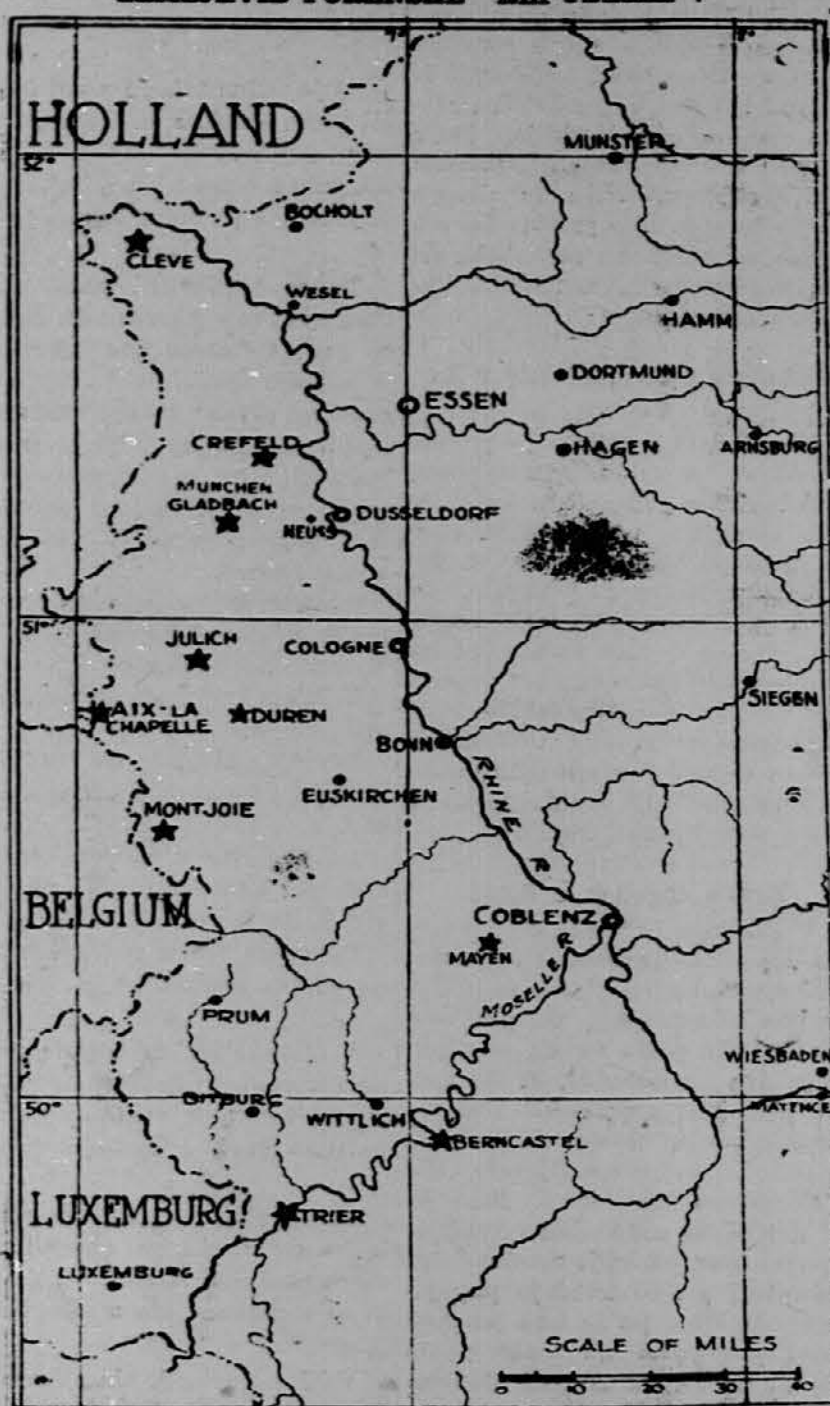
Pariz, Francija, 24. oktobra. — Dosedaj se ni še nikomur posrečilo izvedeti, kakšna je pravzaprav politika francoske vlade napram poreniskim separatistom. Vlada izjavlja, da ne bo storila ničesar drugega kot vzdržala mir. Francoske čete bodo le v slučaju kralavol stopile v akcijo.

HYLAN ŽE LAHKO HODI PO SVOJI SOBI.

Včeraj se je newyorškemu županu Hylanu zdravstveno stanje toliko izboljšalo, da je vstal iz postelje ter se nekaj časa izprehajal po sobi.

Včerajšnji dan je bil najboljši, kar jih je imel Hylan tekmo svoje bolezni.

ZEMLJEVID PORENSKE “REPUBLIKE”.

Slika nam kaže mesta (zaznamovana z zvezdo), v katerih je bila proklamirana nova porenška republika. Mesto Duren je izbrano kot začasno glavno mesto. Francozi upajo, da se bodo tudi ostala važna mesta Mayence (Mainz), Wiesbaden in Coblenz v najkrajšem času pridružila novemu gibanju.

ELLIS ISLAND JE DOSTI PREMAJHEN

Če bo kongres dovolil, bodo dozdaj spalnice, izboljšali vodni sistem ter zgradili škarpe ob morju. — Politika italijanskih priseljenecov.

WASHINGTON, D. C., 24. okt.

Pred kratkim se je vršila važna konferenca, ki se je sestavila podrobne načrte za zboljšanje razmer na Ellis Islandu.

Navzoči so bili: priseljeniški komisar Henry H. Curran, generalni komisar W. W. Husband in zvezni ravnatelj Lord.

Načrti so sestavljeni, in zaenkrat je treba le še končne odobritve ameriškega kongresa.

Za popravila in izboljšanja bo potrebnih en milijon petstotisoč dolarjev.

Kongres bo brez dvoma dovolil to svoto.

Z denarjem bodo razkili spalnice, napravili nov vodovod ter zgradili ob morju potrebne škarpe.

Tozadevna popravila je kongres že pred več leti avtoriziral, toda dosedaj ni bilo potrebnega denarja.

Komisar Curran je sporočil, da je v zadnjem času dospelo na Ellis Island veliko število Italijanov, ki so izjavili, da so namenjeni v Kanado. Priseljeniška oblast jih ni ovirala ter jih je spustila v deželo.

Kmalu zatem se je pa doglalo, da so skoraj vsi ostali v Ameriki.

Zanaprej bo zahtevala priseljeniška oblast od vsakega priseljenca, ki pravi, da bo preko ameriškega ozemlja potoval v Kanado, potrebno jasnino.

NEMŠKI DELAVCI ZADOVOLJNI Z NOVIH DENARJEM.

Berlin, Nemčija, 24. oktobra. — Vlada je izdala nove bankovce,

LONDONSKO ČASOPISJE O POLOŽAJU NA REKI

Laški fašisti ne zahtevajo ničesar manj in ničesar več kot da se Reka priključi Italiji. — Jugoslovani bojkotirajo reško pristanišče. — Naziranje generala Plancheta.

Angleško časopisje kaže mnogo zanimanja za rešitev reškega vprašanja. Posebni dopisniki velikih listov pošiljajo poročila iz Reke o razmerah, ki vladajo v mestu. Dopisnik “Manchester Guardian” je poslal z Reke dva dolga članka pod naslovom “Resnica o Reki”.

V prvem članku opisuje dopisnik razvoj reškega vprašanja do imenovanja generala Giardinija za gubernerja. Po mišljenju dopisnika se fašisti iz Italije trudijo na vse mogoče načine, da dajo Reki italijansko obilježje in forsirajo priključenje Reke Italiji, dasi to ni v interesu Rečanov.

Reka se nahaja med dvema ognjem. Na eni strani se fašisti in industrijalci iz Trsta borijo proti svobodni reški državi in zahtevajo, da ostane Reka pod Italijo, boječ se za Trst. Na drugi strani pa Jugoslovani bojkotirajo Reko, boječ se italijanskega gospodstva na Jadranu. Toda interes Reke zahteva, da ostane mesto tudi v bodoče svoboden izhod za trgovino sosednih krajev, kakor je bil pred vojno.

Enakega naziranja je tudi general Planchet, bivši angleški vojni zastopnik v Belgradu, ki pravi v “Morning Post”: “Prirodni položaj Reke zahteva, da se reško pristanišče spreji s teritorijem, katerega ekonomskom interesom direktno služi. Bilo bi ugodno, ako bi Reko upravljala Liga narodov potom nepristranske mednarodne komisije.

ki imajo resnično denarno veljavo. Delavci so s tem denarjem zadovoljni ter so se precej pomirili.

OBUPNA BORBA S ŠTIRIMI BANDITI

Bančni uslužbenec se je skušal z mošnjo, v kateri je imel denar, ubraniti banditom. — Končno so ga obstrleli ter mu vzeli skoraj dvajset tisoč dolarjev.

Pri newyorški Manufacturers Trust Company je bil že dalj časa zaposlen bivši policist Wm. Kelly.

Ko je nesel večeraj v usnjati mošnji na General Cigar Company tisoč dolarjev, so ga napadli štirje banditi.

Unel se je vroč boj, v katerem je pa moral bivši policist podleči. Banditi so ga dvakrat obstrleli ter mu odvzeli vse denar.

V mošnji je imel za 18,000 dolarjev bankovcev in približno za 300 dolarjev srebrnega drobiža.

Ko je dospel v hodnik omenjene tvrdke, so ga obkolili štirje banditi, ki so brez dvoma vedeli, ob katerem času bo prinesel denar.

Zapovedali so mu, naj jim izroči denar in naj dvigne roke.

Namesto tega je pa Kelly zavrtel v roki veliko mošnjo s srebrom ter enega izmed banditov tako udaril po glavi, da je pri prič omedlel.

Zatem so začeli ostali streljati nanj. Dve krogli sta ga zadeli, in padel je nezavesten na tla.

Zatem so vzeli banditi njegov kovček in mošnjo s srebrom ter stekli po stopnjicah v čakajočem avtomobilu.

Svoje omamljene tovariše so vzeli s seboj.

Kelija so odvedli v City Hospital, kjer so zdravniki izjavili, da njegove rane niso nevarne.

O banditih nimajo nobenega sledu.

Pozno zvečer je policija aretirala štiri mlade moške, ki so se jako sumljivo vedli.

Ker jim pa ni bilo mogoče ničesar dokazati, so bili izpuščeni.

To je v par tednih že peti izvanredno predrzen rop v New Yorku.

Policija domneva, da je na delu roparska banda, ki je natančno poučena o razmerah v raznih bankah.

Roparji natančno vedo, kdaj zapuščajo banke uslužbenici z denarjem in kam so namenjeni.

Najbrže morajo imeti svoje zaveznike v raznih bančnih upravah.

PROTI IZDELOVANJU ALKO HOLA V NEMČIJI.

Berlin, Nemčija, 24. oktobra. — Državni kancler dr. Stresemann je dobil pred kratkim v državnem zboru polnomoč, naj nastopi proti zavzivanju alkohola v Nemčiji.

Ker se dosedaj ni še nič zganilo so začela vplivati nanj razna abstrinčna društva ter ga silijo, naj izrazi podeljenju polnomoč.

V državnem zboru je bila stavljenja resolucija, ki zahteva, naj bo prepovedano izdelovanje alkohola iz krompirja, sadežev in sladkorja. Premog, ki ga uporabijo pivovarne, naj bi bil na razpolago revnejšim slojem prebivalstva.

SAMO 1275 OSEB JE NEZAPOLNENIH V FRANCIJI.

Pariz, Francija, 24. oktobra. — Francoski vladi se ni treba baviti s problemom nezaposlenosti. Iz statistik, ki jih je izdelalo delavsko ministrstvo, je razvidno, da je v celi Franciji samo 1275 oseb, ki ne morejo dobiti dela.

V Parizu jih je samo 66. Meseca marca leta 1921 je bilo v Franciji 91,000 nezaposlenih, izmed katerih se jih je nahajalo 45,000 v Parizu.

REPUBLIKA -- BREZ REPUBLIKANCEV

Francozi že niso več zadovoljni s porenško republiko. — Natihoma pa vseeno skušajo pomagati novi “državi”. — Položaj porenških separatistov ni posebno sijajen. — Policija ne sme niti z mezincem ganiti, ko se pripravljajo “republikanci” na napad.

Pariz, Francija, 24. oktobra. — V Koblenzu je bila proklamirana porenška republika. Ustanovljena je bila začasna vlada, toda francosko časopisje pravi, da bi bila republika jako dobra stvar, če bi bilo kaj republikancev na razpolago.

Položaj, v katerem se nahajajo nemški separatisti, ni prav posebno sijajen. Včeraj niso čisto nič napredovali, pač pa obratno.

Baje so izgubili Aachen in več drugih važnih postojank.

Separatisti so zasedli v Koblenzu grad, ki je bil nekoč cesarjeva last. Takoj, ko se je policija zavedla svojih dolžnosti, jim je naročila, naj se takoj izgube. In porazgubili so se brez vsakega ugovora. Za vsak slučaj so bile pa v bližini gradu razpostavljene francoske čete.

Niso pa stopile v akcijo, ker se je vse izvanredno mirno završilo.

Največ moči imajo separatisti v Trieru, Bonnu in Duisburgu.

Neki pariški časnikarski poročevalec je objavil vsebino pogovora s Leonom Deckerjem, voditeljem separatističnega gibanja.

Pogovarjala sta se v soboto, in Decker mu je rekel: —

“Zdi se mi, da bo tekem enega tedna vse končano in sicer v naš prid. Boj bo teža toda pomisliti je treba, da revolucije niso trajale samo po en dan ali dva. Zmagali smo v tistih krajih, kjer smo pričakovali največ odpor. Mesto Duisburg je v naših rokah. Istotako je naš Bonn, kjer je bila centrala pruskega militarizma.”

Duesseldorf, Nemčija, 24. oktobra. — Separatisti so zasedli ob Renu Muehlheim, ki leži skoraj nasproti Kolinu.

Med vsemi porenškimi mesti je prekinjen brzojavni in telefonski promet. Edinole oddelki francoske vojaške oblasti so v zvezi med seboj.

Vrhovni poveljnik okupacijske armade gen. Degoutte, je naročil okrajni policiji, da mora biti v vseh ozirih popolnoma nevtična.

Posredovati sme edinole tedaj, če bi se unel kak resen boj, oziroma če bi ljudje začeli pleniti po hišah.

Mestni uradniki morajo nadaljevati s svojim delom, če tudi so pisarne zasedene. To povelje je bilo izdano ustmenim putem. Ko so zahtevali uradniki, naj bi jim to Francozi zapovedali s posebnim dekretom, niso dobili nobenega odgovora.

Berlin, Nemčija, 24. oktobra. — Neko telefonsko poročilo iz Hamburga naznanja, da so se demonstranti zbarikadirali 32 milj južno od Hamburga. Proti barikadam je začelo prodirati vojaštvo.

Iz ostalih delov Nemčije prihajajo poročila o štrajkih in nemirih.

V Erfurtu so se uneli počestni boji, v katerih je bilo losti oseb mrtvih in ranjenih.

V Crefeldu se še sedaj vrši bitka med separatisti in meščani. Separatisti so obkolili mestno hišo. Policijski poveljnik je bil ustreljen.

Najbolj obupen položaj je v hamburškem Barnbeck okraju. Vse delo v hamburškem pristanišču je ustavljeno. V bojih, ki so se završili v terek v Hamburgu, je bilo usmrčenih 34 oseb, nad 400 jih je bilo pa ranjenih.

V Hamburgu je bilo proklamirano vojno stanje. V prvih urah je policija aretirala nad 500 demonstrantov. Nad pristaniščem patrolirajo mornariški aeroplani.

Policija zatrjuje, a je število mrtvih in ranjenih znatno večje kot ga izkazuje uradna poročila.

Podnevi je v Hamburg še deloma mirno, ponoči se pa movi streljanje. Ljudje se ne upajo na ceste.

Berlin, Nemčija, 24. oktobra. — Iz Speyer poročajo, da so se stranke zavrnilo francoski predlog glede ustanovitve neodvisnega Pfalza.

Proti predlogu so glasovali zastopniki vseh političnih strank. Tudi socialisti se ne strinjajo s francosko zahtevo.

JUSSERAND BO DANES ODPOTOVAL PROTI NEW YORKU.

Pariz, Francija, 24. oktobra. — Jutri bo odpotoval proti Združenim državam francoski poslanik Jusserand, ki se je mudil tukaj na kratkem obisku.

Pred odhodom ga bo sprejel v avdicijeni ministrski predsednik Poincare.

POL MILJONA ZAMORCEV PROTI SEVERU.

Washington, D. C., 24. oktobra. Delavski department je izdelal poročilo, v katerem pravi, da se je v letu, ki se je končalo s 1. sep-

tembrom, izselilo proti severu 478,700 zamorcev, iz trinajstih južnih držav.

Samo iz Georgije se jim je izselilo 120,000.

Vsak pevec bi moral imeti novo izdajo “PESMARICA GLAZBENE MATICE”

Za štiri moške glasove Uredil Matej Hubad

Knjiga ima 296 strani, ter vsebuje 103 najboljših in najnovejših pesmi s notami.

Cena s poštnino \$3.00.

“GLAS NARODA”

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo naslednje, hitro in po nizkih cenah:

Vrnaj se mila naše cenovne stališča Jugoslavija:

Raspoljila na sednje polte in izplačuje “Kr. politni škovni urad” in “Jadranska banka” v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je naša hitro izplačila najugodnejša.

1000 Din. \$12.90
2000 Din. \$25.60
5000 Din. \$63.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dolarjev računimo posebej po 10 centov za poštnino in druge stroške.

Italija in zasedena ozemlja:

Raspoljila na sednje polte in izplačuje “Jadranska banka” v Trstu, Opatiji in Zadru.

200 lir \$10.00
300 lir \$14.70
500 lir \$24.00
1000 lir \$47.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računimo posebej po 10 centov za poštnino in druge stroške.

Na pošiljavah, ki presegajo znesek pet tisoč dolarjev ali po dovoljeni izdavljajemo po možnosti le poštni popust.

Vrednost dolarjev in litrov sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepredvidljivo; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vspraj. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v roko.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslani najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

"GLAS NARODA"
SLOVENSKO DANILJE

Owned and Published by
Graphic Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAEGER, President
LOUIS BENEDEK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and
25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan,
New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$5.00
Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenimi nedeljami in prazniki.

Reprint brez povelja in soglasnosti se ne priobčuje. Dovoljenje za prenos ali prevzem
v celoti ali delno brez povelja in soglasnosti se ne daje. Vse pravice so pridržane.

"GLAS NARODA"
25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 5875

NEW YORK PRINTING CO.
TRADE LABEL COUNCIL
NEW YORK, N. Y.

ZAVZETJE PORENSKE

Porenska republika je ustanovljena. Če ne po vsej Porenski, že vsaj po nekaterih krajih. O dolgotrajnem njenem življenju ni mogoče zaenkrat še ničesar gotovega reči. Živela bo pač toliko časa, dokler jo bodo šteli francoski in belgijski interesi. Tej najnovejši republikli so pomagali v življenje francoski bajoneti, francoska propaganda in francoski denar. Pri vsem tem je bil pa še močan element, ki pa slučajno ni bil francoski. To so porenski veletrgovci in veleindustrijači. Ta gospoda je prepričana, da bodo ustavnovljene v Porenju normalne razmere, kakolihito ne bo treba, da bi se porenski delavci pokorili berlinskemu povelju. Zaenkrat je nazadnje vseeno, kako je nastala ta republika po božji milosti Poincareja. Nezmiselnih bi bilo domnevati, da je "republika" le začasna in da bo baš tako naglo izginila kot se je pojavila. Poincare bo najbrže javno izjavil, da si umije roke ter da nima nobenega opravka s separatisti. Verjel mu bo pa le tisti, ki ne pozna starega lisjaka. On je namreč tak človek, da z desnico podpira, kar z levico podira. Žal, da je njegova desnica močnejša kot pa njegova levica. Če bi Francija ne simpatizirala z voditeljem separatističnega gibanja, Deckerjem, bi republikansko gibanje lahko že zdavnaj v kali zatrla. Belgija je pa, seveda na pariško povelje, naročila svojim okupacijskim četam, naj puste porenske republikance v miru. Belgijski vojaki imajo pravico posredovati edino le v slučaju nemirov. Jasno je, da ob takih prilikah ne bodo streljali na nemške separatiste. Proklamacija porenske republike je posledica načrta, ki so ga izdelali leta 1916 zastopniki Francije, Anglije in Rusije. Že tedaj so domnevali zavezniki, da bi ne bilo ničesar boljšega, kot samostojna porenska republika, ki bi tvorila umetni jez med Nemčijo in Francijo. Seveda, biti bi morala pod francoskim vplivom.

Dopisi.

New York, N. Y.
Kot je bilo že omenjeno, priredi slovenski kvartet "Slovenija" v soboto 27. oktobra v bivših prostornih Martinu Raucha na Irving Ave. v Brooklynu zabavni večer. Kvartet "Slovenija" pod vodstvom Mr. Iga. Hudeta tvorijo najboljši slovenski pevci v Greater New Yorku. Komu niso znana imena: Potušek, Stariha, Drganec in Muc? Zadnje čase se je kvartet pridno učil ter ima v programu več novih pesmi, katerih še ni bilo čuti v New Yorku. Lahko se trdi, da tako ubranega petja še nismo imeli v naši naselbini. Kdor ljubi lepo slovensko pesem, ne bo zamudil te prilike. Na svidenje! Poročevalac.

Lorain, Ohio.
Veliko dni je že minilo, mnogo vode je izteklo, odkar je moj zadnji dopis prišel v javnost. Gotovo si boš, dragi čitatelj, mislil, da je nekaj vselega ali izvanrednega. Žal, da nimam javnosti poročati vselega, pač pa nekaj, kar nas je lorainske Slovence globoko pretreslo. Dne 15. oktobra ob 1. uri popoldne se je bliskovito raznesla novica po naselbini lorainskega okrožja, da je preminul naš blagi, obče spoštovani rojak g. Alojzij Virant. Sicer ni bilo veliko upanja na okrevanje, vendar nas je pa njegova smrt presenetila ter nas nemilo dirnila. Pokojnik je bil rojen pred 64. leti na Igu pri Ljubljani. Kakor nekateri že pred njim,

nekaj človek zmore, ako se za stvar zavzame. Nascelbina bo rajnega težko pogrešala. Bil je velik podpornik fare ter obenem prijatelj raznih izobraževalnih društev, katera je podpiral. Bil je večletni predsednik, nato dalj časa Jednotin zastopnik ter obenem tudi konvencijni delegat. Bil je tudi v glavnem odboru Jednote ter vsled tega več ali manj poznat po Ameriki, posebno po zapadnih deželah, v katerih se je nahajal ob raznih priklakah. V politiko se ni rad spuščal, nasprotno pa svoje prepričanje v gotovih slučajih vztrajno branil. Bil je moč katoliškega prepričanja in kot tak tudi umrl. Rajni je bil zelo rahločutnega srca. Mi smo imeli večkrat pribliko ga opazovati. Vesel je bil z veselimi in čutil bol s prizadetimi. Zaduja leta je bil zavoljo boleznih bolj na dom navezan ter je pustil naselbino v bolj mlade roke. Približno dve leti pa je bil skoro priklenjen na bolniško posteljo ter tako vdano čakal rešitve in koneca nukepolnega trpljenja. Dragi rajni, šel si od nas, tvoj duh je pa med nami. Tvoje truplo počiva globoko v črni zemlji, tvoja dela stojijo. Šel si od nas, zapustil nas v tugi, dejanja tvoja so pa ostala ter se bodo izpričevala še poznim rodom. Mi te bomo ohranili v vednem spominu z zavestjo, da je živela blagi mož, katerega ni več med nami. Pošivaj v miru, lahka naj ti bo ameriška zemlja! F. P.

Ely, Minn.
Skoro je ni naselbine ali mesta v tem severnem delu države Minnesote, ki bi tako rapidno rastle, kakor raste mesto Ely, če se upošteva dejstvo, da ni tukaj razen železnih rudnikov in nekaj malih farmerjev, nikake industrije ali kakega večjega prometa. Vse mesto je takorekoč navezano na plače rudarjev. Slovenci so se pričeli naseljevati semkaj nekako pred petintridesetimi leti in so bili pionirji tega mesta ter po narodnosti vedno v večini. Vzlie temu, da smo bili v večini po narodnosti kakor tudi po državljanstvu, se tega ni opazilo do zadnjih par let, ker za politiko smo bili indiferentni. Toda svetovna vojna nas je prebudila in danes že nekaj odločamo. V mestnem odboru smo v večini, imamo svojega sodnika ter enega šolskega svetovaleca. Kar smo Slovenci dosegli v tej naselbini s skupnim nastopom, ravno to velja za delavstvo v splošnem. V slogi je moč! Kakor sem že omenil, se naše mesto hitro širi in s tem prihaja na mestne odbornike tudi več dela in odgovornosti, za kateri urad je vsekakor potreba sposobnih ljudi, ki vedo, kaj delajo in komu koristijo. Mi imamo take ljudi! Uradne službe niso tako lahke kakor mogoče nekateri domneva. Javni uradnik mora skrbeti za blagor državljanov v obče, ako hoče biti pošten uradnik, in ne izključno za narodnost. Kljub temu pa se je storilo za naše rojake več, odkar so Slovenci v večini, kot se razmere dopuščale, in upamo, da v splošno zadovoljstvo. Vsakemu posamezniku ugoditi in ga zadovoljiti je pa izključeno in nemogoče; tega ne bo storil nihče, in sicer zato ne, ker nikdo ne zna delati čudežev. Decembra meseca t. l. bomo imeli tukaj zopet volitve za mestni odbor. Dvema slovenskima aldermanoma poteče termin, in tudi sodniku, kateri je tudi Slovan in pravi poštenjak. Da se naša postojanka ne omaje in da, kakor do sedaj, tudi z naprej skupno nastopamo pri volitvah, se bo dne 28. oktobra ob treh popoldne v dvo-rani Jugoslovanskega Narodnega Doma vršil tozadevni shod, na katerem se bo postavilo tudi kandidature za prihodnje volitve. Nadalje se bo na tem shodu raztolmačilo Slovincem obširno mnogo stvari, katere do danes še niso bile znane in katerih se ne more tako popolno opisati. Rojaki i nrojakinje! Pridite na shod v polnem številu, povejte, kaj vas teži in postavite kandidature, na katere se zanesete, da bodo delali nepristransko, v slučaju, da bodo izvoljeni. Nikar pa ne poslušajte onih, ki nas hočejo vzeceptiti v svoje osebne koristi in dobiček ter vam na škodo, da se ne boste

Peter Zgaga
Dosljej sem pazno prečital Slovensko Amerikanske Koledarje zadnjih let ter tudi opazko o nepremičnih praznikih. Božič je stalen, Novo leto je stalno. Vedno istega dne v mesecu, leta in leta. Božič je 25. decembra, Novo leto je 1. januarja. To je vedno tako. Pa naj bo dež ali sneg, oblačno ali vedro, nedelja ali petek, ko napoči 25. dan decembra praznujemo Božič, dne 1. januarja pa Novo leto. To so stanovitni prazniki, in čast njihovi stanovitnosti. Nič jih ne gane. Ostanajo tam, kjer so bili in bodo ostali, dokler ne bo po naročilu slavne srbske vlade svet izpremenil julijanskega koledarja. Opazil sem pa tudi praznik oziroma svetnika, ki je nepremičen, stanovitno nepremičen, toda žal le v enem oziru. Njegov dan pade včasih v marec, v februar ali april, toda vedno pade na isti dan. Svetnik, ki pade na pustni torek, je pa vedno dosledno Kazimir. Le poglejte v Slovensko Amerikanski Koledar (1924) pa boste videli, da je res. Pustnega torika se drži kot vina vinska mušica. V čikaški fari mi menda ne bodo zamerili, če žej izrečem za pustni torek varovanca dotičnega patrona svoje iskrene čestitke. Če hoče človek izpolnjevati dolžbe osemnajstega amandamenta, mora prekršiti skoraj vse določbe ki so vsebovane v ameriški ustavi. V New Yorku je sin nekega milijonarja postal čisto navaden šofer, ki prevaža v taxicabu vsakogar, kdor mu hoče zaupati svoje življenje. To so objavili newyorški listi z velikimi naslovi in podnaslovi. Saj vendar ni nič čudnega, če postane milijonarjev sin šofer. Malo bolj čudno bi bilo, če bi šoferjev sin milijonar postal. Ko se razpravlja o poštenosti kakega človeka, se ne sme vprašati, če je jako pošten, malo pošten, srednje pošten ali še precej pošten. Pri poštenosti je kot pri devištvu: da ali ne. Tržačka "Edinost" mora imeti poleg vseh slovenskih člankov tudi italijanski prevod. To je zapovedal tržaški prefekt. S tem se je pa sam lopnil po čeljustih, kajti Italijani bodo z naprej v svojem lastnem jeziku lahko čitali, kaj mislijo o njih primorski Slovenci. Pesem o štorckli. Tako je štorckli modrovala: Dočakala sem težke dni; poprej povsod sem kraljevala, sedaj pa vsak me stran podi. Zdalj nihče ne veruje vame; bojazen vsem je v oči; nihče me v goste več ne vzame in vsaki frklji sem v zasmeh. Čelo otrokom zdim se "krezi", češ, kaj bo štorckli, zlomek suh? Kaj naj storim v tej sveti jezi — pri moji veri, primojduh? Če hočete me v prah premeti — "go-hed" — zlomite mi kosti; če hočete otroke imeti — "go-hed" — jih delajte sami!

Mezdne razmere v raznih državah
od leta 1914. do 1922.

Mednarodni delavski urad v Ženevi (Sveica) je nedavno priobčil izid raziskovanj o razmerju med kupno vrednostjo mezd ob začetku vojne in danes. Imenovani urad je bil osnovan kot odsek Zvezde narodov. Svrha raziskovanja je bila predvsem, da se ugotovi gibanje mezd v raznih državah zlasti v poslednjih mesecih, nadalje la se vsporedno izpremenbe v mezlah s povprečnimi cenami življenjskih potrebščin in se tako ugotovi renična vrednost delavskih mezd. Razen tega, računaje na podlag predvojnih razmer, se je prišlo do zračunjenja razmerja današnjih mezd z mezdami iz leta 1914. Z drugimi besedami hotelo se je dognati, koliko so se denarne mezde prilagodile večji draginji. Podatki se nanašajo na Veliko Britanijo, Francijo, Belgijo, Švedsko, Dansko, Nizozemsko, Italijo, Nemško, Avstrijo, Bolgarsko, Kanado, Združene države, Južno Ameriko, Avstralijo in Indijo. Glavni splošni zaključki so sledeči: Po resnični (kupni) vrednosti mezd se države sveta, o katerih so podatki pri roki, delijo v tri grupe, namreč: na države, v katerih je vrednost mezd večja kot pred vojno; države, v katerih je vrednost mezd danes enaka on pred vojno; tretjič na države, v katerih je vrednost mezd nižja kot pred vojno. Nevtrelci za časa svetovne vojne se splošno nahajajo v prvi grupi. Drugi grupi — to je državam, tjer je resnična vrednost današnjih mezd enaka ali malo večja kot leta 1914. — pripadajo: Velika Britanija, Francija, Belgija, Italija, Združene države, Kanada in Južna Amerika. Centralne evropske države, Nemčija in Avstrija, kakor tudi Bolgarija, spadajo v tretje skupino, v kateri je resnična vrednost mezd nižja od vrednosti mezd pred vojno. V teh državah je nižana mezdna vrednost v glavnem posledica splošnih ekonomskih razmer, posebno pa finančne situacije s stalno padajočo vrednostjo denarja, ne pa posledica odelnosti, da bi delodajalci samovoljno zniževali mezde. Resnična vrednost mezd pada v dobi, ko draginja narasča, in raste, ako draginja pada. To pomenja, da mine nekoliko časa, predno se mezd prilagodijo spremembam cenam življenjskih potrebščin; med tem časom je delavec na slabšem, ako cene rastejo, na boljšem pa, ako cene padajo. Teško je prerokovati, kako dolgo se bo še nadaljevalo kretanje mezd in da-li se splošno povzorne predvojni standardi resničnih mezd in razmerjih nagrad za razne vrste ročnih in duševnih delavcev.

KOTIČEK OTROŠKO ZDRAVJE
OSKRBA MATERINSTVA in OTROŠKEGA ZDRAVJA

Na tem mestu bomo pri-nalili teden za teden vsebovali vsakega vstnik, ki se veliko vrednosti posebno za noseče ženske in matere.

Če bi se hranilve do-jetelje v vsakoga po-treba za vsaj dom in za narod vobče. Zato se nam zdi vredno pri-naliti poljudna in podrob-na poiznanja o tem pred-metu.

Članek 43.

VEZBANJE IN NAVADE

Otrok ni igrača. On je človek s popolnoma organiziranim telesom, upravičen do gotovih pravic, katere je treba upoštevati. Pod nobenim pojmom je sme mati dopustiti, da bi bile otrokove pravice ignorirane z ozirom na zabavo ali na razmerje, ki ga ima naravnim svojim staršem. Če se z otrokom preveč igra, se tega hitro naveli in mu slednjič postane tako "igranje" naravnost zoperno. Tudi njegov telesni razvoj lahko ovira. Jako slabo navado imajo nekateri, ki zibajo otroka in ga prenašajo, ko se je enkrat navel. Nekateri mislijo, da tako postopanje pospeši otrokovo prebavo. Če bi vas kdoli po jedi tako prebračal in tako zibal, bi vam brez dvoma hrana silila nazaj v usta kot pa da bi ostala v želodcu. V proučanju glede otrokovega vezbanja ima oče določben prostor. Sodelovati mora z materjo, če ne bo vezbanje popolnoma ničvedno. Večkrat se bo otroku v navezovanju matere dobro otušal, kakorhitro pa bo zagledal očeta, bo svoje obnašanje popolnoma izpremenil. Očetej in stari starši imajo navado preveč siliti svezdajo otroka. S tem skušajo obrniti njegovo pozornost samu nase. Tako vzbujaenje pozornosti je največji sovražnik pravilnega vezbanja. Otrok se temu kmalu priučil in v njem se pojavi zahteva po tem. Če se nihče ne zvezi zani, začne jokati. On hoče, da bi ga držili iz postelje in ga prenašali mokoiti. Razvada pa narasča. Če hočete naučiti otroka jokati, mu dajte vse, kar med jokom zahteva. Nihče neče otroka, ki se vedno smeji. Temelej vsega vezbanja je red. Otrok hitro sprejema in opušča navade. Zgodnje vezbanje bo jako olajšalo materno nalogo. Imela bo dosti časa za svoje gospodinjisko delo in za svoj počitek. Če bo otroka točno ob času kopala ter ga devala ob času spant, se bo otrok hitro naučil "živeti po ur". Druga važna reka je pa ta: če otroka v mladosti pravilno vezbate, ga boste v drugih ozirih lažje vezali, ko bo dorasel. Zadoljejen, zdrav otrok je veliko veselje vsake hiše. Vseid njegovega veselja so vsi člani in družini vesel. Redne navade in skrb sta potrebni za otrokovo zdravje in zadovoljstvo. Na nikogar nima otrokova bolezen tak hitreza vpliva kot na mater. Mati bo kmalu izprevidela, da je sistematično vezbanje neobhodno potrebno za dobrobit otroka ter dobrobit matere. Mati je večkrat nervozna. To neraznosten povzročajo v vse slučajih slabe razvade otroka. Navada je želena sraja. — pravi na pregovor. — Navade je težko odpraviti, pa naj bodo dobre ali slabe. Večkrat ni otrok zadovoljen s hrano. To je posebno v slučajih, če je otrok hranjen z umetno hrano. Najbrž se taaka hrana ne strinja z njegovim želodcem ter mu povzroča želodčne bolezine. Ko izbirate umetno hrano, je treba pazno izbirati hrano, ki je lahko prebavljiva in ki bo istočasno preskrbevala otroka s potrebnimi elementi, ki pomagajo naravi rasti. Eagle Brand Kondenzirano Mleko je izvrstna umetna hrana. Poslušajte se za že več let, ker se je izkazalo, da je najboljša hrana za otroke, kar je mogoče dobiti. Onim materam, ki imajo otroke, pa jih ne morejo same dobiti, toplo priporočamo Bordenovo Eagle Mleko. To je najboljšo mleko ter je strokovnjaško zmešano z najboljšim sladkorjem. — Bordenov Eagle Mleko je hrana, ki gradi močne noge ter zdravja telesa. Otrokovo omogoča, da doseže težo, katero mora imeti, da je normalen in zdrav. Pripravljavo in pripravljavo ga zdravnik-ki že nad petinšestdeset let, ker je izborne kakovosti. Matere bodo spoznale, da se normalni in zdravi otroci stalno razvijajo z Eagle Mlekom. Če ne veste kako uporabljati Bordenovo Eagle Mleko, izrežite kupon iz oglasa ki je na drugi strani našega listar, ter ga pošijte Bordenovi družbi, in poslala vam bo brezplačna navodila v vašem lastnem jeziku, kako hraniti vašega otroka, in druge važne listine s polnimi informacijami, kako skrbeti za vas in za otroka. Čitajte te članke vsak teden ter jih skrivajte za bodočo uporabo.

Opustitev pedagoške šole v Zagrebu
Minister za prosveto je predložil narodni skupščini zakon o opustitvi višjih pedagoških šol. Po tem zakonu se ukine naredba od 30. avgusta 1920, s katero se pooblašča minister za prosveto, da mora po lastnem preudarju razdeliti celokupno imetje teh šol na druge prosvetne ustanove. Zagrebška visoka pedagoška šola bo končala svoje poslovanje, ko dovršijo tekom dveh let svoje študije dosedanjí slušatelji, ne da bi imela pravico sprejemati novih.

Krvav dogodek v Bosni.
V Plavkem je prišlo do krvavega dogodka. Delavci "Jugoslov. šumske industrije" so stopili v stavko in zahtevali, da jim vodstvo poriša plačo ter da se odpušta dva nameščena, ki sta grobo postopala z delavci. Vodstvo družbe pa ni hotelo ničesar čuti o pritožbi in je nadaljevalo delo a 27 delavci-stavkokaži. Razsrjeni delavci so nato odšli v velikem številu pred poslopje družbe in so zahtevali, da se uvedejo pogajanja. Medtem pa je izza barikad pred poslopjem na maso padla salva strelov in 23letni delavec Nikola Šupica je oblezel mrtve, več delavcev pa je bilo ranjenih. Uvedena je stroga preiskava.

Stanje sodstva v Hrvatski in Slavoniji.
Član stola sedmorice Ivan Vučković je podal sledeče zaniuvne podatke o žalostnem stanju sodstva v Hrvatski in Slavoniji. Leta 1910. je bilo zasedenih 400 sodniških mest, a leta 1914. 457; od tega časa pa število sodnikov stalno pada, raste pa število odvetnikov. Leta 1914. je bilo v Hrvatski in Slavoniji 387 odvetnikov, danes jih je 586, od tega nad 200 v Zagrebu. En odvetnik pride na 4523 prebivalcev, a en sodnik na 6392. Sodišča so naravnost prezaposlena. Leta 1912. je bilo podanih 18 tisoč 156 prijav radi hudodelstev in pregreškov, a leta 1921. 28.930. Koncem tega leta ni bilo rešenih 5.902 spisov, a danes 39.056.

Maščevanje varanega moža.
Pred kratkim smo poročali o Rusu Jakovu Marigerskem, ki je ustrelil ljubice svoje žene Ivanova. Pred subotiskim sodiščem je bil Matigerskij obsojen samo na 1 mesec ječe. Sodišče je vpoštevvalo njegovo razburjenost v renutku dejanja.

Stanovanjska mizerija v Zagrebu.
V Zagrebu se je v zadnjih letih zmeroma mnogo zidal in je do-bilo mesto na ta način mnogo novih stanovanj. Kljub temu vlada amkaj še vedno velika stanovanj-ka beda. Zlasti primanjkuje stanovanj z dvema ali tremi sobami, dočim enosobnih stanovanj sploh ni več. Zagrebški listi poročajo, da se onim, ki niso državni usluž-benci (kateri imajo v smislu stanovanjskega zakona prednost pred zasebnimi uslužbenci) sploh je izplača prositi za stanovanje, ker ga nikoli ne bodo dobili.

Pregled privatnega imetja.
Ministrstvo agrarne reforme je ponovno zahtevalo, naj vlada odredi posebne komisije za pregled privatnega imetja, ki spada pod agrarno reformo, pa dosedaj še ni razdeljeno.

Velik požar v Dalmaciji.
V Skradim je zgorelo občinsko poslopje. Bešena je bila blagajna in občinski arhiv, vse drugo je uničil požar. Škoda znaša nad tri milijone dinarjev.

DOMAČA ZDRAVILA
V zalogi imam jedline dišave, Knaipovo ječmenovo kavo in importirana domača zdravila, katera priporoča mgr. Knaip v knji! **DOMAČI ZDRAVNI** Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlin za kaj se rabl.

PRISTNI STAROKRAJSKI RIBEŽEN ZA REPO z dvema nožema 61.10

MOTIKA, domačega kranjskega izdelka 90

Na zalogi imam suho grozdje, fige in brinjeve jagode. Pišite za ceno.

Blago pošiljam poštine prosto v vse dele Združenih držav.

MATH. PEZDIR
Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

REČAJKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

NOVA ZANLJIVA KNJIGA
NA KRVAVIH POLJANAH!
Special Ivan Maticič
Cena s poštnino \$1.50

TRPLENJE in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka.
V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. Iz Galicije, z Doberdoške planote, z gorovja s Tirol, Fajtjega hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijela, Pijave in o polkovem uporu ter njega zakletvi.
Knjiga je trdo vezana, vsebuje 270 strani in 25 slik iz vojne.
"GLAS NARODA" 62 Cortlandt Street, New York, N. Y.

NOVA ZANLJIVA KNJIGA
NA KRVAVIH POLJANAH!
Special Ivan Maticič
Cena s poštnino \$1.50

TRPLENJE in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka.
V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. Iz Galicije, z Doberdoške planote, z gorovja s Tirol, Fajtjega hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijela, Pijave in o polkovem uporu ter njega zakletvi.
Knjiga je trdo vezana, vsebuje 270 strani in 25 slik iz vojne.
"GLAS NARODA" 62 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Glasilo Jugoslovanske

Vstanovljena leta 1898.

Glavni urad Ely, Minnesota.

Katoliške Jednote

Inkorporirana leta 1901.

POSNEMANJA VREDNO!

Zgornja slika nam predstavlja družine sobr. Louis Komparsa. Družina šteje osem članov in vsi so zavarovani pri društvu Sv. Štefana, št. 26, Pittsburgh, Pa.

Glavni odbornik.
I. voditelj: RUDOLF PERDAN, 925 E. 145th St., Cleveland, O.
Fodpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Začasni blaginjski LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
Blaginjski nezaposelnih smrtnih: JOHN MOVŠEK, 412 - 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.
Dr. JOE V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 600 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
ANTON ERŠNIK, Room 209 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIĆ, 1234 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKHABEC, 4223 Washington Street, Denver, Colo.

Posredni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 488, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 219 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:
VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 282 Park St., Milwaukee, Wis.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 525 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotine uradno glasilo: "Glas Naroda".
Vse stvari tiskajo se uradnih zadev kakor tudi donatorne politivne naj se pošiljajo na glavno tajništvo. Vse prispevke naj se pošiljajo na predsednika posrednega odbora. Priložje za sprejem novih članov in bolnišniška splošna naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na obiljen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Prijatelju in bratu J. S. K. J. v slovo.

Potrkal sem na vrata sedaj po našal hude bolečine, je rekel: Ne kojnega Alojzija Viranta, v Lorain, Ohio (letos v začetku avgusta.) Uslužbenec me je vprašal, kaj bi rad. Jaz odvrnem, da bi rad videl svojega dolgoletnega prijatelja in društvenega brata JSKJ. Mož Virant mi pride naproti. Ker nisem ničesar vedel o njegovi bolezni, zato sem domneval, ko sem videl, da se z žepno ruto drži za obraz, da ima zobobol. Prijatelj me je povabil v sobo, ker dotičnega dne je bilo pri Virantovih neko domače slavlje. Prisedel sem k družbi ter v pomenku z danes pokojnim izvedel o njegovi precej težki bolezni in da se prišel iz bolnišnice in ter da se zdravi zdaj doma. Bil sem v prijazni Virantovi hiši več dni, in ker je bil pokojnik vsled svoje mučne bolezni vedno doma, sva ob večerih kramljala ter se zatopila v davne spomine mojih potnih obiskov na njegovem domu in istotako, kako sva se srečevala na več konvencijah JSKJ. Vedno sem tako obračal besede, da sva se pomenkovala o zboljšanju njegovega zdravja. Zadnjega slovesa kar pozabiti ne morem, ko sem mu zadnjič na tem svetu podal roko in mu rekel, da upam, da kmalu okreva. On pa, udan v usodo, ki je tudi udanostno pre-

našal hude bolečine, je rekel: Ne vem, če še kdaj ozdravim. — In tako sva se poslovila. Nedavno sem dobil pismo, da ga je bolezni popolnoma prikovala na bolniško posteljo. V njegovi bolezni so mu domači lepo stregli. Tako gremo počasi vsi proti večnosti. Na mestu je, kar piše Longfellow o stenski uri, ki nas neprenehoma opominja smrtne ure. Med drugim pravi:

Po svetu prvi, drugi v grob, in kadar vprašam se skrbno: Oh kdaj vsi se še snidemo?

glasove čujem prošlih dni, ker ura stenska govori: Oh nikdar tu ne, vsikdar tam — za tesno steno tihih jam, kjer čas izgine brez sledu — Oh vsikdar tam, in nikdar tu. Tu ura večnosti veli, nevgnano šteje ure, dni! Vsikdar, nikdar! Nikdar, vsikdar!

Nihalo večnosti ponavlja neprenehoma dve besedi v grobni tišini: Nikdar, vsikdar! Vsikdar, nikdar! Cenjeni Virantovi rodbini moje iskreno in globoko sožalje, pokojnemu prijatelju pa večni mir in pokoj!

Matija Pogorelec.

Imena in naslovi krajevnih organizatorjev JSKJ.

1. Joseph J. Peshell, Box 165, Ely, Minn.
2. Joseph Kolenz, Box 737, Ely, Minn.
3. John Pelko, 1216 — 7th St. La Salle, Ill.
4. John Demshar, Box 237, Burdine, Pa.
5. John Dragovan, Box 663, Soudan, Minn.
6. John Kumse, 1735 East 33rd St. Lorain, Ohio.
7. John D. Zunic, 4098 E. Cone St. Calumet, Mich.
8. Michael Mravenec, 1454 So. 17th St. Omaha, Neb.
9. Vincent Arch, No. 1, Rickenbach St. N. S. Pittsburgh, Pa.
10. Joseph Zabkar, R. F. D. 1, Box 137, Latrobe, Pa.
11. Michael Nemanich, Box 157, Crockett, Cal.
12. John Petrie, 2045 Pine St., Pueblo, Colo.
13. Frank Rovnan, Box 279, Johnston, Pa.
14. Louis Taucher, Box 835, Rock Springs, Wyo.
15. Joseph Novak, Box 611, Gilbert, Minn.
16. John Schutte, 4751 Baldwin Court, Denver, Colo.
17. Anthony Motz, 9641 Ave M, So. Chicago, Ill.
18. Louis Govže, 613 Adams Ave., Eveleth, Minn.
19. Joseph Pogačar, 5309 Berlin Alley, Pittsburgh, Pa.
20. Z. A. Arko, Box 172, Diamondville, Wyo.
21. John Jamsek, Box 126, Sublet, Wyo.
22. Aloiz Tolar, Box 242, Imperial, Pa.
23. Joseph Sterle, 212 W. Maple St. Chisholm, Minn.
24. John A. Germ, 507 Cherry Way, Braddock, Pa.
25. G. J. Parenta, Black Diamond, Wash.
26. Frank Schiffrar, Box 263, Unity Station, Pa.
27. Andrew Maloverb, Box 151, Lloydell, Pa.
28. Joseph Dremelj, 303 Main St. Conemaugh, Pa.
29. Frank Kačar, 1231 Addison Rd. Cleveland, Ohio.
30. Anton Chop, Box 440, Roslyn, Wash.
31. Anton Kesoglav, Box 144, Claridge, Pa.
32. Anton Brelich, 477 E. Martin St. East Palestine, Ohio.
33. Primož Knafele, 1240, So. Santa Fe Ave., Pueblo, Colo.
34. Frank Pereich, Box 327, East Helena, Mont.
35. Anton Koliš, 218 Liberty Ave., Barberton, Ohio.
36. Louis Komlanc, 732 N. Warman Ave., Indianapolis, Ind.
37. Louis Grohar, Box 162, Aspen, Colo.
38. Joe Derchar, Jr. 514 Ohio Ave., Kansas City, Kans.
39. Jakob Slabič, 218 Lynch St. Brooklyn, N. Y.
40. Joseph Kastelic, 86 W. 53 So. Murray, Utah.
41. Louis Kozlevar, Box 969, West Mineral, Kans.
42. Ivan Purnat, 26 Douglas St. Little Falls, N. Y.
43. John Pousha, Box 732, 614 3rd Ave., Hibbing, Minn.

55. Louis Grame, Box 78, Republic, Pa.
57. Anton Martinšek, Box 125, Export, Pa.
58. Ludwig Champa, P. O. Washoe, Mont.
60. Joseph Bovetz, 108 W. Spruce St. Chisholm, Minn.
61. John Pezdire, 343 N. River St. Reading, Pa.
64. Joseph Mukavec, Box 86, Baltic, Mich.
66. Anton Barbič, 119 Rauch St. Joliet, Ill.
68. Anton Smrekar, 1045 Shoonmaker Ave., Monessen, Pa.
69. Frank Erpich, Box 301, Thomas, W. Va.
70. John Jurečić, 2226 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
71. Frank Trepal, 15716 Holmes Ave., Collinwood, Ohio.
72. Andy Gorjup, Box 41, Taylor, Wash.
75. John Koprivšek, Box 214, Meadow Lands, Pa.
76. Frank Vitežnik, 1505 Madison St. Oregon City, Ore.
77. Anton Koss, R. F. D. No. 7, Box 125, Greensburg, Pa.
78. Jakob Evans, 611 W. 2nd St. Salida, Colo.
79. Frank in Aniela Lystarszyk, Heilwood, Pa.
81. Anton A. Verbie, 635 Aurora Ave., Aurora, Ill.
82. John Mervar, 514 N. 9th St. Sheboygan, Wis.
83. Louis Jerasha, Box 141, Superior, Wyo.
85. John Petrich, Box 238, Aurora, Minn.
86. Dan Sadar, Box 252, Midvale, Utah.
87. Frank Kodelja, 2316 S. 9th St. St. Louis, Mo.
88. Gregor Zobeč, Box 14, Klein, Mont.
89. Karl Strniša, 114 Miller St. Gowanda, N. Y.
90. Valentin Orehek, 183 Maujer St., Brooklyn, N. Y.
92. John Shtina, 100 Canal Ave., Rockdale - Joliet, Ill.
94. Anton Kobal, 1022 Jackson St. North Chicago, Ill.
99. Frank Podmšek, Box 222, Moon Run, Pa.
100. Anton Hervatin, 154 Pike St. Monongah, W. Va.
101. Frank Wodenick, Box 91, Walsen, Colo.
103. Ana Pierce, 686 E. 157th St. Cleveland, Ohio.
104. Joseph Blish, 1850 W. 22nd St. Chicago, Ill.
105. John Petritz, 2216 Wolliv Ave., Butte, Mont.
106. Leopold Jeran, Box 487, Davis, W. Va.
107. Frank Lovshin, 310 1/2 W. 4th St. Duluth, Minn.
108. Anton Nagode, R. F. D. 2 1/2 Avon Park, Girard, Ohio.
109. Anton Lunder, Box 151, Keewatin, Minn.
110. Frank Boitz, Box 112, Elcor, Minn.
111. Anton Koroshetz, 206 — 12 W. Chestnut St. Leadville, Colo.
112. Frank Shega, Box 784, So. Hibbing, Minn.
114. Joseph Konotar, Box 416, Ely, Minn.
116. Alex. Škerlj, Box 256, Export, Pa.
117. Matt Razinger, Box 103, Sartell, Minn.
118. Štefan Jengich, Box 238, Cokedale, Colo.
119. Josephine Vesel, R. D. No. 1, Box 220, Aurora, Ill.
120. Rose Svetich, Box 1013, Ely, Minn.
121. Frank Vodopive, Box 443, Kitzmiller, Md.
122. Frank Farenchak, Box 377, Homer City, Pa.
123. Louis Volk, Box 108, Ironton, Minn.
124. Frank Ravnikar, 1228 — 3rd St. La Salle, Ill.
126. John Jurmanovich, Millwood, Pa.
127. F. S. Germ, 82 N. 11th St. Kenmore, Ohio.
128. Anton Chernick, 9721 McCuen St., New Duluth, Minn.
129. Frances A. Vider, Box 673, Ely, Minn.
130. John Slatner, De Pue, Ill.
131. John Predovich, 1918—8. Ave. North, Great Falls Mont.
132. John Korencich, 20927 E. Miller Ave., Euclid, Ohio.
133. Angela Klancher, Box 581, Gilbert, Minn.
134. Cecilia Ferlic, c. o. Amer. M. Market, Rock Springs, Wyo.
136. Anton Tauzelj, Box 193, Dunlo, Pa.
137. Karolina Urbas, 1099 E. 64th St., Cleveland, Ohio.
138. Alex. Škerlj, Box 256, Export, Pa.
139. Jos. P. Grahek, Box 233, Cadillac, Mich.
140. Joe Smith, Box 137, Morley, Colorado.

Presenetljiv dogodiljaj g. Golie.

Bivši ravnatelj ljubljanske drame, pisatelj Golie, je bil imenovan za upravnika osijejskega gledališča. Pred kratkim je odpotoval iz Ljubljane na svoje mesto, kjer pa je našel, kakor javljajo iz Zagreba, na svoje veliko začudenje, že drugega upravnika, Minka Polića.

bivšega kapelnika tržaškega slovenskega gledališča. Polić je bil imenovan od zagrebške pokrajinske uprave, Golie pa je imel debret ministrstva za prosveto. Ko nečno je obveljala ministruva in Polić se je lojalno umaknil.

Neznanila.

Johnstown, Pa.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 16 JSKJ je na svoji redni seji sklenilo, da priredi veselico dne 3. novembra na Morrellville. Tem potom vabimo vse Slovence in Hrvat, da nas posetijo omenjeni dan. Druga veselica se vrši dne 29. decembra. Začetek veselice ob 7. zvečer.

Frank Rovnan, tajnik.

Denver, Colo.

Članom in članicam društva sv. Jožefa št. 21 JSKJ. se naznanja, da se udeležijo seje dne 12. novembra v polnem številu, ker bo volitev glavnega blaginjskega JSKJ. Torej ne pozabite priti na sejo! Vsak enakoopraven član ali članica ima pravico svoj glas oddati, za katerega kandidata je njegova volja.

Nadalje naznanjam, da bo volitev dveh delegatov, ki ju bo naše društvo poslalo na glavno sejo Slovenskega Doma, katera se bo vršila meseca decembra. Izvolite dobre člane, kateri so za napredok Slov. Doma.

Obenem tudi naznanim, da je društvo podaljšalo za tri mesece prosto prestopnino, to je do 30. decembra. Naše društvo je štelo 30. septembra 104 enakopravne članice in članice, 31 neenakopravnih in 48 otrok. Torej skupaj v odraslem oddelku 135. Po mojem mnenju je naše društvo jako lepo napredovalo. Zatorej vabim vse Slovence in Slovence, kateri še niso člani društva sv. Jožefa št. 21 JSKJ, naj pristopijo. Obenem opominjam člane, da bi še bolj agitirali za nove člane in članice kot do zdaj.

Pozdravljam vse člane in članice JSKJ.

John Schutte, tajnik.
4751 Baldwin Ct.

Smrtna kosa.

Na Bregu pri Celju je umrl 30. sept. Ivan Rodič, poštni uradnik v pokoju.

Na Bledu je umrla 1. oktobra po dolgi bolezni posesenica ljudmila Verderber, rojena Pire, vrla narodna žena.

V Ljubljani je umrl 2. oktobra bivši predsedstveni tajnik pokrajinske uprave dr. Tomažič. Zapuščena žena in dve hčerki.

V Kranju je umrl Janez Jeršič, mesar in hišni posestnik.

Med hudo nevihto,

ki je razsajala 4. oktobra zvečer, je tročilo v Šiški v transformator tvirke "Slograd". Nastal je momentano hud požar, ki pa je bil udušen še predno je prispelo gasilstvo iz Ljubljane. Materijalna škoda je zelo velika.

Koliko stane imeti svojo hišo?

Kadar kdo kupuje hišo, ne sme vpoštevati le, koliko mu bo treba odplačevati na glavnici in obrestih za posojila na hišo, marveč mora preračunati tudi druge stroške, ki so zvezani s posejstjo hiše. To so stroški za: 1. poprave in obnove, 2. hišni davek in posebne doklade (assessments), 3. zavarovanje, 4. takse za vodo, 5. pritikline in 6. za razne pripraditve.

Razum teh naknadnih stroškov nekateri kupeci hiš odračunajo v svojem proračunu tudi obresti, ki bi jih drugače dobivali od gotovine, plačane na račun kupnine. **Poprave in obnove.** — Oni, ki kupujejo nove hiše, pozabljajo dostikrat na stroške, spojene z vzdrževanjem hiše, ko proračunajo, koliko bodo znašala letna plačila za hišo. Obseg teh stroškov je večinoma odvisen od okoliščine, vkoliko je lastnik sposoben in voljan biti svoj lastni popravljaj. Po par letih reba popraviti ali obnoviti nekatere dele hiše. Treba od časa do časa preplekati zunanje okrasbe in okvire vseh hiš in dostikrat vso zunanost nekaterih hiš. To je strošek, na katerega mnogi kupeci pozabljajo ob nakupu.

Po nekotikih letih potrebujejo stene novega stenskega papirja oziroma treba jih na novo pobarvati.

Oni, ki kupujejo staro hišo, pozabljajo dostikrat vpoštevati dali streha ne potrebuje poprave. To utegne stati od \$100 do \$400.

Mnogo je manjših stroškov, ki jih zahteva vzdrževanje toliko stare, kolikor tudi nove hiše. Kupovalec mora vse te stroške vpoštevati, predno se odloči, koliko more plačati za hišo.

Koliko treba potrošiti za obnove in poprave, ni mogoče določiti vnaprej po strogem pravilu. Stroški so odvisni od izbire pravih kodeleev, od kakovosti graditve, starosti hiše in od pridnosti lastnika, ako ta zna napraviti sam manjše poprayke, predno dražje delo postane potrebno.

Hišni davek in posebne doklade. Ko človek kupuje hišo, previdnost nalaga, da poizve za davčno vredstvic in uradno procenjeno vrednost (assessed valuation), tako da je mogoče proračunati, koliko davka treba plačati na leto.

Ako cesta pred hišo potrebuje tlakovanja ali ako treba zložiti pod njo nove vodovodne cevi odvodne kanale, plinovne cevi ali kable za električno svetlo, utegneno odmeriti lastniku posebno doklado (assessment) v delno pokritje teh stroškov. Dobro je, da se poizve, kak assesment te vrste je pričakovati.

Zavarovanje. — Premij za zavarovanje proti ognju je večkrat odvisen od gradbenega materijala, od varnostnih naprav v hiši in njene lege; redkokedaj pa pretega pol procenta od vrednosti hiše. Zavarovanje je potrebno ne le v varstvo hipotekarnih upnikov, marveč tudi v varnost lastnika. Banka ali zavod, ki posoja denar na hišo, zahteva zavarovanje.

Taksa na vodo. — Ta taksa je navadno majhna, ali treba tudi njo vračunati v proračun stalnih letnih stroškov.

Pritikline. — Kupec nove hiše navadno kmalu najde, da treba potrošiti še nekaj zraven za večjo udobnost hiše. Treba dostikrat živčnih mrež na oknih in vratih. V mrzlem podnebnju treba mnogo dvojnih oken in vrat ali drugih naprav proti mrazu. Zasloni na oknih si mora kupec sam nabaviti. Dostikrat ta najde, da treba potrošiti naknadnih \$200 ali več, predno je hiša v redu.

Pripraditve. — Novi lastnik si utegne želeti neke spremembe ali dodatke, ki vsi stanejo denarja. V hišah, ki so poceni, se dostikrat ne nahajajo nekatere zaželjive naprave, na primer pregraje v kleti. To morda stane od \$50 do \$100. Druge pripraditve utegnajo biti:

spalna veranda (porch), premreženi "porč", porcelanaste plošče (tiles) v kopalnici, stenski papir v nekaterih sobah, izravnavanje vrta itd.

Moderni preroki.

Baški pravoslavni škof Irenej pripoveduje v "Novi Evropi" o najnovejših prerokih po svetu volče in od Subotice do Vranja, kjer jih je videl in slišal sam posebej. Narod jih zove "pobožni", "bog moljci", "cerkvarji" in z drugimi slavnimi imeni; med njimi je razlikovati vse nijanse, od normalnih tipov resničnega verskega oduševljenja do različnih ekscentričnosti. Srečava lahko tilke, prostodušne "propovednike", knuete, cerkvence ali dijake, ki s toplim plamenom v očeh govore o earstvu božjem, o Kristu in njegovih ugodnikih, o poslednjih časih, ki so nastopili, o potrebi posta, molitve in popravljanja življenja; potujejo od vasi do vasi, hodijo po mestih, kjer jih povsod poslušajo skoraj s solzami v očeh, ki živijo v siromaštvu in preprostosti, a vse po "višji volji in višjem ukazu". Poleg teh nahajamo "preroke", vidovite, jasnovidne ljudi, vrlo česte ženske. Neprestano vidijo sanje in odkritja, a v njih Krista, Bogorodico in druge svetnike ter dobivajo od njih navodila, da se treba postiti tega in tega dne, da najdejo kje staro cerkviče, ki ga včasih odkopljejo in ki potem postane posebno priljubljeno mesto za zbiranje pobožnega sveta. Take prerokinje so javljale med vojno, da bo Srbija pohojena, a da se osvobodijo; po vojni — morda ne z isto preroko svežestjo, nego zanesene z uspehom svojega prvega preročstva — pa pripoveduje, da postane kralj Aleksander ear itd. In kjerkoli se čuje za takega propovednika, preroka ali volče izrazitejšega religioznega vodjo, povsod se zbirajo ljudje okoli njega.

Tudi na Francoskem so taki tipi. "La Revue de Paris" poroča o neki Priskili Sevrak, protestantki, slabotni stari devici, ki trdi, da je našla ruskega carja, ki se pojavi iz svojega skrovišča in reši narod. Smatrali so jo za blazno, a danes jo smatrajo za svetnico in misterijazno bitje. Baški škof trdi, da so si prerokinje podobne in vse slične tej Priskili: imajo prijetne obraze, melanholičen nasmeh, velike, malo vdrtre, modre, kakor kristal prozorne oči, v katerih se sveti notranja svetloba kakor živa in vidna duša. Tudi Priskila kakor jugoslovanske prerokinje govori o poslednjih časih, in Jočim Priskila prerokuje skorajnji prihod ruskega carja, proročujoče naše Milice in njih tovarišice carstvo kralja Aleksandra. Naše prerokinje ne govore v bližnjem stilu kakor Priskila, ker za kot analfabeteke ne poznajo; toda kadar se razgovorje, prehajajo nezavedno v — desetereci!

Tako piše pravoslavni škof v znanstveni reviji.

V nemške roke.

Mariborska Lesna industrijska družba "Drava" je prodala svojo veliko hišo na Aleksandrovi cesti v bližini kolodvorca za 4 milijone kron nemški tvirki Bernhard. V tem posloju je nastanjena tudi slovenska tovarna perila Vertnik in drug. Nekaj časa so v Mariboru nemške hiše zadovoljivo prehajale v slovenske roke, zadnji čas pa se zopet utrjuje nemška posest, kar je tem bolj obžalovati, ker leži v Mariboru moč Nemcev ravno v posesti hiš, radi česar je še za daljšo dobo podvezan ves razvoj slovenske obrti in trgovine. Slovenci namreč tudi zidati ne morejo, ker se razen hiš tudi stavbene parcele izključno v rokah Nemcev.

General Maister umirovljen.

Generalski "Vojni list" objavlja dne 2. oktobra ukaz o penzioniranju velikega števila oficirjev, med katerimi se nahajajo tudi naš rojak general Rudolf F. Maister.

Zagonetno, toda resnično.

Iz nižin življenja.

Pred par leti je bila v nekem severozapadnem mestu obsojena neka lepa, mlada ženska na dve leti ječe, in sicer radi tatvine. Po obsodbi je prosila sodnika, naj ji izkaže to milost ter naj jo da prevesti z večernim vlakom je mesto, kjer se je nahajala jetnišnica, ne pa z jutranjim, s katerim vozi njen oče kot sprevidnik. Pred sodnijo je navedla fingirano ime, in njen oče ni ničesar vedel o njeni sramoti.

Neki časnikarski poročevalce, ki se je zainteresiral za ta slučaj, je dognal sledeče posameznosti: —

Deklica je zrastle v enem severozapadnem mestu, kjer se je nahajala velika jetnišnica. Njen oče je bil takrat uslužben pri železnici kot zavirač, in njegova hiša se je nahajala ravno nasproti jetnišnice. Deklica je rasla takorekoč v senci jetnišnice, in vsak dan je videla jetnike-zaupnike, takozvane "trustys" prihajati in odhajati iz jetnišnice in obratno. Do jetnikov ni občutila nikakega strahu ali gnusa. Ko je bila stara sedemnajst ali osemnajst let, je pobegnila od straršev ter se omožila z nekim mladim fantom, bivšim jetnikom. Tekom časa je postala njegova pomočnica in živela je več let v nižinah življenja, dokler ni bila končno s celo tolpo aretirana, ko so jih zasačili pri nekem bančnem vplomu. V mestu, kjer so jo zalotili, je bila obsojena ter nato prevedena v jetnišnico svojega domačega mesta, odkoder je lahko videla skozi zamreženo okno svojo rodno hišo.

Ime njenega očeta pa ji je ostalo sveto in varovala ga je, dokler je mogla. Zato se po dveh letih, ko je bila izpuščena iz ječe, ni vrnila v očetovo hišo, da bi bila — kakor je čitati v romanji — sprejeta od staršev s solzami v očeh temveč je odšla iz mesta. Nato je padala vedno nižje in nižje, dokler se ni končno v zločinskem blatu zadušila.

Tako končajo skoraj vse. Ženske, ki so podlegle zapeljivostim in izkušnjam sveta, ki so zapustile rodni dom, sanjajo o bogastvu in luksusu ter o svetu, iz katerega so bile pahnjene ter o dnevu, ko bi se mogle končno zopet vrniti vanj. Večina teh žensk že v mladosti propade, kajti skoro vse padejo v velemestih v roke lopovov, ki jih izučijo v nepoštenih tatinskih poslih. Prvikrat so sodniki navadno milostni ter jih obsodijo le na par dni, toda, ko jih zalotijo drugič tedaj veljajo že kot nepoboljšljivi tati in malopridnice ter morajo brez pardona za dlje časa pod ključ. Ko pridejo zopet iz ječe, najdemo ljubice v naročju drugih ljubie. Nekateri izvrše teda, v obupu samomor, druge zopet iščejo rešitve in olajšanja v opijatih in alkoholu, pogrežajo se vedno nižje in nižje, dokler končno žalostno ne poginejo. In potem je večkrat čitati v časopisih o tej ali o neki deklici, ki so jo našli s plinom zadušeno, ali ki je umrla vsled prevelike zaužite doze opijatov in o katere svojih ni ničesar znane.

Nekateri pa prežive kot brodolomne razvaline svoj lastni jaz. Te srečamo po jetnišnicah ali pa v beznicah zločinskega sveta. Le malo teh je, ki imajo še nekoliko intelekta; večina njih je otopela ter postala duševno manj vredna. So pa tudi ženske v nižinah sveta, posamezne sicer, ki se vsaj na zunanje še vzdržujejo na površju. Te so zločinke, toda ne navadne zločinke, temveč se pečajo le z izsiljenjem ter z zločini, ki so dobro plačani. Včasih se celo primeri, da poroči taka ženska poštenega in častivečnega moža, katerega trudi osrečiti. Tako je resničnih nekaj takih romanov, ko so prefrigane malopridnice dobile pošteno moža, toda večina takih zakonov je bilo burnih in nesrečnih, ki so se pozneje razbili ob pečinah preteklosti.

Tako imamo npr. zgodbo ene zaneke konfidencije sleparke,

katero bomo tukaj imenovali Mamie Morrison.

Mamie je več let prodajala sleparske delnice, ne da bi si mogla prihraniti kaj denarja. Prišla je v leta in pričela se je ozirati za možem. Med njenimi žrtvami je bil neki bogat lesni trgovec z zapada, vdovec, ki se je počutil osamelega in kateremu je Mamie Morrison ugajala. Njega je lahko pregovorila, da je kupil veliko število ničvrednih delnic, nato pa ji je pričel dvoriti. Ko je Mamie videla, da resno misli, je bridko obžalovala, da mu je prodala ničvredne delnice. Po nekaj tednih se je z njim poročila, in mož jo je povedel kot gospodarico v svoj krasni dom v nekem severozapadnem mestu. Ona je bila lepa ženska in v duhovitosti je presežala vse ženske onega mesteca, vsled česar je dospela v družabnem življenju kmalu na višek. Njen mož ji je bil udan ter ji je izpolnil vsako željo.

Toda njen mož je imel še vedno one goljufive delnice in Mamie je dobro vedela, da bo prej ali slej prišel slepariji do dna. Nепrestano je premišljevala, kaj naj ukrene. Končno je našla izhod.

Pregovorila je svojega moža, naj ji daruje one akcije za njen rojstni dan ter naj jih zaklene v domačo blagajno, mesto da jih drži v pisarni. Nekega dne pa so vlomili tatovi v blagajno, ukradli akcije ter nekatere druge vrednostne stvari. Mamie je v lom seveda sama aranžirala. — Delnice so sedaj izgubile in njen mož ne bo imel nikakih dokazov proti njej. Družba, ki je sestojala iz prejšnjih tovarišev Mamijinih, ni hotela izstaviti certifikatov, češ, da ni odgovorna za ukradene delnice. S tem je bila stvar rešena in Mamie je odshimal živela srečno in zadovoljno ob strani svojega moža.

Slučaj Mamie Morrison pa tvori izjemo. Navadno se ne končajo taki slučajji tako gladko. Tako je bila v St. Louisu neka mlada ženska tatica, ki se je seznanila z nekim mladim iznajditeljem, katerega je okradla. V njegovi listnici so bile risbe in specifikacije neke važne iznajdbe. Oče tatiče, ki je bil sam iznajditelj, je skušal deklicjo pregovoriti, da bi mu izročila dotične risbe, katere je hotel dati v Washingtonu patentirati. Deklica pa je med tem pridno zasledovala novice v časopisju, in nekega dne je opazila notico, v kateri dotični iznajditelj prosi tatu, naj mu vrne risbe, dočim naj si uro in denar obdrži. Deklica se je takoj odločila ter mu poslala po pošti risbe in specifikacije.

Nekaj let pozneje je postal iznajditelj bogat mož, k čemer mu je v prvi vrsti pripomogel izum, narajen na podlagi onih risb. — Ona tatica, ki se ji je med tem prav slabo godilo, je šla nekega dne k njemu ter mu povedala, da je bila ona tista, ki mu je takrat vrnila risbe. On se je stvari spominjal, se nasmejal, ji dal denarja ter ji je dejal, naj ga obišče, kadar koli bo v sili in potrebi. Pozneje jo je poslal v sanatorij, kjer so jo izlečili, ker je bila udana opijju. Ko je bila odpuščena iz sanatorija, ji je iznajditelj preskrbel delo. Toda deklicje ni bilo več mogoče rešiti. Vedno iznova je prišla v roke policiji, in končno je bogati iznajditelj izgubil potrpljenje, odkrižal se je za zmerom ter ji nakazal malo penzijo. Do svoje visoke starosti je imela ta ženska opraviti s policijo in sodniki, ker je neprestano kradla po trgovinah in drugod.

Starejši Newyorčani se gotovo še spominjajo Leva Pinkertona, Adonisa zločinskega sveta, prsnela žepnega tatu in ponarejevalca denarja, ki je pred približno petindvajsetimi leti stanoval v bližini 14. ceste. O njem se je vedelo, da ne "dela" nikoli v družbi drugih lopovov, da nikoli ne deli in da nikdar ne plačuje policistom podkupnine. Kar je naplenil, je

naradil sam in tudi vse sam zase obdržal.

Pred dvajsetimi leti je moral Pinkerton v bolnico, ker je oslabil vsled zauživanja alkohola, morfija in kokaina. V bolnici se je zaljubila vanj neka bolniška strežnica, in ko je zapustil bolnico, je šla z njim, nakar je postala v zločinskih brlogih okoli 14. ceste prav tako dobro znana kot Pinkerton sam. To dekke je bilo izvanredno lepo, visoka, zlatolasa blondinka, velikih, temnih oči in očarujočega smehljaja.

Pripovedovalo se je, da prihaja Lotie Pinkerton — kakor so jo kmalu imenovali — iz ugledne družine. Obiskovala je visoko šolo, govorila klasično angleščino, igrala je na klavir in vijolino ter je bila izvrstnih manir. Njena družina jo je zavržla vsled njene ljubezni do nekega zdravnika, ki ji je zamolčal, da je oženjen.

O tej svoji ljubezni zgodbi je povedala Pinkertonu, in lopov je sklenil, da jo na svoj poseben način maščuje.

Pinkerton je šel na prežo v čakalnico dotičnega zdravnika ter kradel denarjine in listnice njegovih pacientov, ki so hodili notri in ven, kar mu pri njegovi spretnosti ni bilo težko. Ako je dobil v kaki listnici ime lastnika, mu je poslal listnico po pošti, z zagotovilo, da je bila listnica ukradena z vednostjo in pomočjo zdravnika. To je šlo tako nekaj tednov naprej, končno so zdravnika aretirali ter ga postavili pod varščino. Nato je Pinkerton v enem tednu petkrat okradel samega zdravnika ter dvakrat oplenil njegovo pisarno. Doktor je postal končno histeričen vsled strahu ter ni hotel več doma, da bi zdravil in obiskoval svoje pacijente. Doktor se je preselil v drugi mestni del, toda Pinkerton mu je sledil tudi tja, kjer je počel svoj lopovščine naprej, dokler ni popolnoma upropastil zdravnikove prakse. Nato pa je odšel s svojo ljubico v Chicago.

Tamkaj ji je najel lepo stanovanje, jo založil z denarjem ter jo prosil, naj sama nikar ne postane tatica. Toda deklica se ni mogla ustavljati izkušnjam, kmalu je tudi sama postala žepna tatica. — Pri tem pa je dala večkrat svoje stanovanje na razpolago nesrečnikom zločinskega sveta, stregla je bolnim in obvezovala ranjence. — Nekega dne je skrila v svojem stanovanju ranjenega roparja, ki jo je izkupil v boju s policijo. — Odstranila je spretno kroglo iz njegove rame, strokovnjaško obvezala rano ter mu naravnala roko. Kmalu potem je bila aretirana, ker je pomagala nekemu banditu k begu.

Kmalu je postala znana kot "angel zločinskega sveta". Če ji je dal Pinkerton denar, s katerim naj si kupi obleke, ga je izdala za svoje številne varovance, zase pa je ukradla obleko v trgovini. Kar je naplenila pri izvrševanju žepne tatvine, je porabila v dohodne svrhe.

Nekega jutra, pred približno desetimi leti, je vdrta policija v to stanovanje, kjer je našla na tleh ležeče truplo Pinkertona. Poleg je ležala njegova mrtva ljubica Lotie. Na mizi je ležal listek, na katerem je stalo: — Moj tovariš je odšel, jaz sem mu sledila. Pokopajte naju skupno. —

Preiskava je dognala, da je Podlegel Pinkerton preveliki dozi morfija, deklica pa se je nato zastropila s ciankalijem. Časopisi se tedaj obširno poročali o tem slučaju, in napisani nadtozadevnimi članki so se glasili: — Rečevo in Julija zločinskega sveta sta skupno umrla. — Po njuni smrti se je pronašlo, da je zapustila ona precejšnje premoženje neki bolnišnici.

Ko sta bila pokopana, je prisostvovalo pogrebu na tisoče tatov, bančnih roparjev in ponarejevalcev denarja. Na njenem grobu stoji lep spomenik, katerega so ji ma postavili tovariši, ki so med seboj zbrali denar za nakup kamnina.

Sedaj pa še eden, posebno tragičen slučaj.

Pred nekaj leti je bil pri Niagarahki slapovi aretiran neki britaki slepar, po imenu Harry Ferguson, in sicer zaradi neke sle-

V ENI URI 9120 BESED.

Slika nam predstavlja Alberta Tangoro iz Patersona, N. J., ki je nastopil na National Business razstavi ter premagal vse svoje tekmece s tem, da je v eni uri napisal na svoj pisalni stroj pravilno 9120 besed. Dobil je prvo nagrado.

parije z demanti. Po prizadevanju njegove ljubice, ki je bila znana kot njegova žena, Jessie Ferguson, pa je bil pod varščino izpuščen iz ječe. Odvetnik, na katerega se je obrnila Jessie, da bi izposloval Fergusonovo svobodo, ji je počasi izmamil ves denar, kljub temu pa potem ni mogel rešiti Ferguson, kajti njegov slučaj je bil preveč jasan, zato ni preostalo ničesar drugega, kot apelirati na sodnikovo milost. Advokat pa je bil brezvesten, in mesto da bi ženski povedal, da je vsako prizadevanje zaman in brezuspšno, ji je dejal, da bi se upal z nadaljnimi tisoč dolarji rešiti Ferguson, ali pa vsaj izposlovati, da ga ne bi takoj zaprli.

Jessie Ferguson ni videla nobene druge poti, da pridobi denar, kakor da ga ukrade. Šla je na kanadsko stran slapov ter ukradla nekaterim turistom njih denarjice, toda vsega skupaj je bilo komaj par sto dolarjev. Končno je opazila nekega mladega moža, ki je izgledal premožen in srečen. Posrečilo se ji je, priti se do njega ter mu izmakniti denarjico. — V svoje veselje je pronašla, da se nahaja v denarjici osemsto dolarjev.

Dva dni zatem je čitala Jessie Ferguson v časopisu zgodbo o nekem samomoru. V časopisu je stalo, da je bila nekemu mlademu zakonskemu možu, ko se je slednji nahajal na izprehodu ob slapovi ukradena denarjica z osemsto dolarji, dočim je bila njegova žena v hotelu. Mladi mož da je apeliral na kanadsko policijo, ki mu pa ni mogla pomagati. Teh osemsto dolarjev je tvorilo ves njegov prihranek, in s tem denarjem je upal urediti prijazen dom sebi in svoji mladi ženi. Mož je obupal in končno izginil. Kmalu nato so potegnili njegovo truplo iz vode pod slapovi. Listi so priobčili njegovo ime kakor tudi dekliško ime mlade vdove.

Naslednjega dne je stala v časopisu druga zgodba. V bolnišnico so privedli mlado žensko, pri kateri so se pojavili znaki blazne besnosti in katero so spoznali za ženo zaprtega Ferguson. Ženska je pobesnena, razbila pohištvo svoje gospodinje, končno pa se je policistom posrečilo ukrotiti jo, toda šele po ljutem boju, ravno v trenutku, ko se je hotela strmoglaviti v niagarске slapove. Pri njej so našli preko tisoč dolarjev v gotovini.

Publika ni niti slutila, v kako tesni zvezi je bil samomor mladega zakonca s poblaznostjo mlade Fergusonove ljubice. To je prišlo šele mnogo pozneje na dan.

Mlada žena, katere mož je izvršil samomor, je bila sestra Jessie Fergusonove. Ta je prišla leto poprej iz Anglije v Kanado ter ni ničesar vedela o svoji starejši sestri, ki se je med tem pogreznila v nižine zločinskega sveta. Čudo-

Stališče radikalne stranke

"Slovenski Narod" piše: — Glasilo radikalne stranke "Samouprava" je pred kratkim objavilo članek, v katerem izvaja med drugim: — Ako kdo, srbski narod se je znal vedno moško boriti in se odločno zavzemati za svojo svobodo. To svobodo si je sam sebi tudi zaslugal, v kolikor se to sploh more doseči s človeško mogočo in sicer v svoji vidovdanski ustavi. Vso to svobodo je bratsko zaman in brezuspšno, ji je dejal, da bi se upal z nadaljnimi tisoč dolarji rešiti Ferguson, ali pa vsaj izposlovati, da ga ne bi takoj zaprli.

Tako piše "Samouprava". Ta članek je v celoti reproduciral zagrebški "Jutranji List" in mu dodal pripombo, ki izzvani v te-le savke: — Naj gospodje, ki so inspirirali članek "Samouprave" najdajo zvezo z edinim legitimnim predstavništvom, katerega je hrvatski narod dal s svojimi glasovi, s pol milijona kroglice mandat, da ga zastopa. Z izpolnitvijo Markovega protokola lahko pride druga etapa, in ta vodi do predsedništva hrvatske republikanske seljačke stranke. Od londonskega prognačnega bodo inspiratorji "Samouprave" lahko izvedeli vsebino hrvatske "homerule" — tako vsebino, ki jo lahko sprejme tudi naš skupni vladar in resno predstavljateljstvo interesov srbskega naroda. Govorimo resno in tehtamo besede — toda od tega, kar smo rekli, ne moremo odvzeti niti pikke na i.

vita usoda pa je hotela, da je Jessie okradla svojega lastnega svaka ter s tem povzročila njegovo smrt. Ko je Jessie izvedela podrobnosti te strašne katastrofe, se je njena, po opijatih zastrupljen duh omožila.

Razgovor z ameriškim diplomatom.

Charles Vopička, ameriški poslanik za časa vojne v Bukarešti, je sprejel urednika "Slovenskega Naroda" ter se z njim razgovarjal o raznih političnih vprašanjih. — Vsebinska tega razgovora je naslednja: —

Na vprašanje, ako v resnici namerava Wilson pri bodočih volitvah zopet kandidirati za predsednika ameriških Združenih držav, kakor so pred kratkim poročali list, je poslanik odgovoril: —

"Ne verjamem, da bi bila vest, ki so jo prinesli najbrže evropski listi resnična. Kolikor sem informiran, g. Wilson nima namena, da bi še kdaj aktivno posegel v politiko. Pr tem so zanj merodajni v prvi vrsti zdravstveni ozi. Verjamem, da bi številni njegovi prijatelji in častilci z veseljem pozdravili njegovo odločitev, da bi zopet stopil v politično arenjo, to da kakor rečeno vspriči njegove bolehnosti ni misliti, da bi se odločil za takšno osebno žrtve. Priznati pa moram, da bi Wilsonov nastop mogočno dvignil šanse demokratske stranke, ki je tudi sicer od zadnjih volitev pridobila toliko na terenu, da bi prav gotovo zmagala, ako bi se volitve vršile že sedaj.

V razgovoru o Wilsonovi osebi je urednik prosil za pojasnilo, kdo je bivšega predsednika, ki vendar osebno ni mogel biti poučen o vseh evropskih problemih, tako izborni informali o Slovanih, o njihovih težnjah in končnih ciljih, je Vopička med drugim povdarjal: — "Glavna zasluga, da je bil prezident Wilson o Slovanih in o njihovih stremeljenjih, da se osvobode izpod tujega jarma, tako izvrstno poučen, pripada stalnemu slovenskemu odboru, ki je deloval ob času vojne v Ameriki. Duša tega odbora je bil sedanji prezident Čehoslovaške republike dr. Masaryk. Dr. Masaryk je porabil vsako priliko, da je informiral Wilsona o vseh še tako neznanjih vprašanjih, ki so se tikala slovenskih aspiracij. Ker je bil Wilson v stalnih osebnih stikih z dr. Masarykom in slovenskim odborom, si je v kratkem času ustvaril jasno sliko neodoljive težnje po svobodi vseh podjarmljenih slovenskih narodov. To sliko so izpopolnjevala poročila, ki sem jih redno pošiljal svoji vladi v Washington. Vsa ta poročila so imela v glavnem tendenco, pokazati, da ni res, kakor da bi želeli pod Avstro-Ogrsko živeti slovenski narodi ostati še nadalje pod habsburških gospodstvom, marveč da vse navdaja neutešljivo hrepenenje po samoodločbi in svobodi. Delovanje slovenskega odbora v Ameriki so torej moja poročila samo nekako izpolnjevala ter g. prezidenta utrjevala v prepričanju, da bo v Evropi zavladal stalen mir samo, ako se posamnim slovenskim narodom, nahajajočim se pod tujim gospodstvom, izpolni njihova vroča želja po svobodi. Zdi se, da predsednik Wilson sprva ni mislil na to, da bi se, zlasti Čehoslovakom, priznala popolna državna neodvisnost. Odločilen preokret v tem oziru pa je napravila vest o zavzetju Jekaterinburga po organizirani vojski čehoslovakih legionarjev. Zavezniki so takrat priznali Čehi kot vojujoče se sile in njih osvoboditev je bila od tistega trenutka sklenjena stvar. Za prezidenta Wilsona so bili v tem pogledu nesporno merodajni nepobitni argumenti dr. Masaryka, s katerimi je zastopal z vso doslednostjo pravično slovensko in čehoslovaško stvar.

Kakor sem že povdarjal, sem pošiljal svoji vladi točna poročila o razmerah in dogodkih v Avstro-Ogrski. Ta poročila sem seveda v prvi vrsti črpal iz razpoložljivih mi uradnih virov, uporabljal pa sem tudi izvestja, ki so mi prihajala od privatnih strani. Ne vem točno povedati, ak o so ta izvestja tudi izvirala iz krogov takozvane "mafije". Verjetno pa se mi zdi, da je ta organizacija poslala marsikatero velevažno informacijo preko svojih posrebovalcev direktno tudi meni. Povsem naravno je, da sem vsako takšno poročilo kritično pretehtal in preizkusil in ga poslal svoji vladi šele, ko sem se prepričal o absolutni njegovi točnosti. Tako je bila mo-

ja vlada vsestransko temeljito poučena o razmerah in dogodkih v Avstro-Ogrski in seveda tudi o dejanskem razpoloženju njenega prebivalstva.

Razgovor je tudi nanesel na znani veleizdajniški proces, nakipen proti dr. Kramaru in dr. Rašinu.

"Ker sem posvečal," je rekel poslanik, "največjo paznost predvsem političnim dogodkom v Avstro-Ogrski sem se naravno živo zanimal tudi za Kramarev proces in intenzivno zasledoval posamezne faze v tem procesu. Ko je vojaško sodišče izreklo nad obtoženci smrtno obsodbo, sem takoj hitel k takratnemu avstro-ogrskemu poslaniku v Bukarešti grofu Czerninu ter zahteval, da naj brzojavno naprosi cesarja Frana Josipa, da pomilosti dr. Kramara, dr. Rašina in ostala dva obsojenca. Grof Czernin me je sicer prav prijazno sprejel, ni pa hotel ničesar slišati o brzojavni cesarju. Skušal sem na vse načine Czernina pregovoriti in dokazati, kako ugodno bi vplivala spontana pomilostitev českih politikov na razvoj nadaljnjih dogodkov. Toda grof Czernin je ostal neizprosen in nedostopen za vsako pametno argumentacijo. Ker pri Czerninu nisem dosegel svojega cilja, sem zaprosil našega veleposlanka na Dunaju g. Penfelda za intervencijo pri avstro-ogrski vladi, istčasno pa sem se obrnil tudi na svojo vlado v Washington ter predlagal, da se tudi ona energično zavzame za dr. Kramarevo pomilostitev.

Kakor je znano, je imela intervencija naše vlade in posredovanje španskega kralja Alfonza popoln uspeh." Poslanik je nato jel govoriti o najnovejših dogodkih v Bolgariji in "ko poznavalec razmer izrazil svojo sodbo o teh dogodkih. "Bolgarska je bila," je naglašal poslanik, "po balkanski vojni v silnih finančnih stiskah in neprilikah. Iskala je povsod posojila a brez uspeha. Obrnila se je tudi na ameriške finančne kroge in prosila mene za posredovanje. Krempo sem se zavzel za to, da se ji dovoli posojilo, toda stvar ni šla tako hitro, kakor bi bilo želeli. Pretekli so tedni, meseci, a iz Amerike ni bilo nobenega odgovora. In ko je končno prišel ugoden odgovor, je bilo že prepozno.

Bolgarska nahajajoča se v silni gnotni zadregi, se je končno dala ujeti v zanke Nemčije, ki ji je ponujala posojilo, seveda pod pogojem, da sklene z njo znano vojaško konvencijo. In bolgarska vlada je segla po tem posojilu in podpisala v maju 1915 obenem tudi zvezo z Nemčijo. S tem je vezlala svojo usodo s centralnimi državami in zadela jo je upravičeno ista katastrofa kakor Nemčijo. Slovan sem po rojstvu, zato me je bolelo, da je krenila na nemško stran slovenska, z rusko krvjo ustvarjena država, vendar pa sem bil brez moči, da bi to preprečil. Tako se je zgodilo, da so leta 1915. Bolgari vstopili v vojno na strani Nemčije in Avstro-Ogrske ter s tem za leta podaljšali svetovno vojno."

Poslanik je končno govoril o svojih vtiskih, k jih je dobil na potu po Jugoslaviji. Naglašal je, da se država vidno nahaja na potu notranje konsolidacije. Povsod je opaziti na vseh poljih živahno življenje in napredovanje. Ko se izgleda gotovi notranji spori, o čemer ni dvomiti, da je kraljevini SHS zagotovljena sijajna bodočnost.

V okviru Jugoslavije je Slovenija očitno najnaprednejša in gospodarsko najurejenejša pokrajina. To je opaziti na vsakem koraku. Predvsem pa se odlikuje po svoji naravni krasoti. Biser Slovenije pa sta Gorenjska in Bled. Bled ni dvomiti, da se v kratkem razvije v prvovrstno letovišče in kopalnico, ki bo z uspehom lahko tekmovalo z raznimi inozemskimi kopalnišči svetovnega slovesa.

ČAROVNICA.

Spisal JEAN RAMEAU.

Za "Glas Naroda" poslovenil J. T.

(Nadaljevanje.)

Polkovnik je stal smrtno bled sredi sobe. Melanija se je tresla razburjenja in jeze. Oh, kako smrtno so razžalili njenega moža. Bili so po podobi, ki je imela nje ga predstavljati, jo ometavali z kamenjem, jo zažgali ter jo vrgli v vodo. Ali si more kdo misliti večjo sramoto?

Ni imela več moči, da bi se jezila, kajti globoko v srcu ji je rekel nek tajen glas: Ti si vsega kriva. Če bi se bil Pascal poročil s svojo sestrično, bi bil danes najbolj spoštovan mož v vsej okolici. Zdelo se ji je, da ji je zastalo srce. Ni si upala pogledati ne svojega tasta, ne svojega moža.

Brez dvoma sta v tem trenutku onadva o istem premišljevala ter se nista smatrala odgovornim za sedanjo nesrečo.

Melanija se je bala, da bo kdo na glas izpregovoril svoje misli. s prstom pokazal nanjo ter rekel: — Ti si to zakrivila! Ti si odgovorna za vse to. Šla je v temnejši kot sobe ter povsila glavo.

Kako bi bilo mogoče vse to popraviti? Vse je hotela žrtvovati. Toda, kako na kak način?

Eno samo sredstvo ji je preostajalo, s katerim pa njen mož ni bil zadovoljen. Mora ga prisiliti, da bo zadovoljen. Boj ji bo dal brez dvoma dovolj moči, da bo zmožna izvesti svoj načrt.

Da, Pascalu mora dati prostost, da se bo lahko poročil s svojo sestrično. Potem bo po dveh letih kandidiral proti Terradu ter bo brez dvoma izvoljen. Vsi, ki so bili danes tako grdo proti Pascalu, bodo pa po preteku dveh let zanj. Potem bodo zopet nosili slamnatega moža, ki bo predstavljala Terrada. Kako žal ji bo, ker ne bo mogla biti navzoča pri tem Pascalovem zmagovalstvu.

Reke je sklenila in solze so se ji pojavile v očeh. Pred hišo ni bilo nikogar, kajti množica se je odpravila proti reki. Samo enkrat se je še zaslislalo sem od reke kričanje.

Ljudje so opravili svojo nalogo. Slamnatega moža so vrgli v reko.

— Sedaj se je zgodilo — je rekel Pascal. — Sedaj sem mrtvec. Planil je proti vratom.

— Kam greš? — ga je vprašal polkovnik ves vznemirjen.

— V mojo sobo. Odtam se vidi na reko.

— Ostanj tukaj.

— Bog ve kaj? Toliko pravice imam menda vseeno, da bom smel biti navzoč pri svojem lastnem pogrebu.

In odšel je.

— Ubogi fant! — je rekel polkovnik. — Res, kaj takega lahko vzame človeku razum.

Ko je pa hotel stopiti za svojim sinom, se mu je približala Melanija sklenjenih rok ter padla pred njim na kolena.

— Odpustite, odpustite! Odpustite, ker sem vam oziroma vašemu sinu prizadela tako gorje. Odpustite mi, pa vam prisegam, da ga ne bom nikdar več spravila v nesrečo.

Polkovnik je začuden poslušal te njene besede.

— Toda, moj dragi otrok — je rekel ter jo dvignil k sebi. — Jaz ti nimam ničesar očitati. Ne boj se, ni tvoja krivda, če je toli ko sodrge v našem mestu. Nikar več ne jokaj. Le pomiri se, moji ljubi otrok. Moj sin ima pridno in dobro ženico.

Dal ji je reko, da bi jo spremlil v Pascalovo sobo.

Čutila je pa, da se pri vsakem koraku opoteka, pridušeno ji ihtela in se tresla, in boječ se, da bi ne dobila živčnega napada. J povsipešila svoje korake. Vstopila sta. Pascal je stal ob odprtih oknu.

Tedaj je pa zagromel močan polkovnikov glas:

— Sedaj je pa tega dovolj! Zapri okno ter pelji ženo v njeno sobo. Utrujena je.

Zatem je pozvonil ter vprašal dekle:

— Ali je soba pripravljena?

Dekla je pritrdila.

— Dobro, nažite luč.

Pascal je zaprl okno ter odšel za očetom in Melanijo po stopnicah.

— Sem gori, dragi otrok. Pazi na stepajico. Tako. Sedaj pa vem, da je dovolj razburjenja. Le lepo leži v posteljo. Pozno je že. Polnoč je že zdavnaj odbila.

Soba je bila krasno opremljena. Polkovnik je ponudil Melaniji počitek vina.

— Na pij, da boš močnejša.

Sprva se je branila, potem je pa vseeno pila.

— Tako je prav. Le dobro spi. Tudi jaz bom šel v posteljo. Poljubil jo je na obe lici ter odšel.

Melanija je naslonila glavo na Pascalovo ramo.

— Ali me ljubiš? — ga je hotela vprašati po svoji stari navali. Toda teh besed pa ni izpregovorila. To vprašanje je bilo brez potrebe, ker ga v bodočnosti ne bo smela več ljubiti, ker bo moral on drugo ljubiti.

Dvignila je glavo ter zastokala.

Zunaj je vladal najtišji mir. Melanija se je zazrla v zvezdno nebo.

Pascal in Melanija sta odpotovala s prihodnjim nočnim vlakom — kot dva zločince iz Libourne.

Teško, če sta izpregovorili med vožnjo dvajset besed. On je sedel čemerem v kotu in zastoj poskušal spati.

Ona mu je sedela nasproti ter ga skrivaje opazovala. Kako trudna je bila revica. Zdelo se ji je, da se nje njen mož v tem zadnjem tednu za celih deset let postaral. V kotih ustne sta se mu pojavili dve globoki gubi, znamenje trpljenja in razočaranja.

Dvakrat ga je poljubila na tisti dve gubi. Ko ga je hotela poljubiti v tretji se je pa obrnil vstran.

Globoko v srcu je prisegla, da se bo ločila od njega. In zanaprej ga niti poljubovati ne bo več smela. Ah, to je bilo težko, strašno težko. Včera se ji ta žrtev ni dozdevala tako velike, dočim se ji je danes zdelala neznosna.

Kako se bo ločila od njega? Saj ga vendar ljubi. konko srčnih bojev in premagovanja ne treba, da bo lahko uresničila načrt?

Vso noč je premišljevala Melanija, kakšen vzrok bi dobila za ločitev zakona.

slanez Terrade je brez dvoma imel tistega dne okusnejše kosilo.

Vsaka druga ženska bi kaj hitro dobila zadosten vzrok za ločitev. Toda pomisliti je treba, da Melanija ni bila taka kot so bile druge.

Šla sta v stanovanje.

(Dalje prihodnjt.)

Slovensko Samostojno Bolniško Podporno Društvo za Greater New York in okolico, ink.

— GLAVNI ODBOR ZA 1923 —

Preddsednik: ANTHONY CVETKOVICH

1913 Linden Street, Ridgewood, N. Y.

Podpredsednik: JOSEPH SVALJ

215 Ten Eyck Street, Brooklyn, N. Y.

Tajnik: JOSEPH POGACHNIK

66 Ten Eyck Street, Brooklyn, N. Y.

Blagajnik: PETER ROBE

744 Park Avenue, Hoboken, N. J.

Nadzorni Odbor: 1. Nadzornik: ANTHONY KOSIRNIK

10121 - 85th Rd., Richmond Hill, L. Isl.

2. Nadzornik: RADO VAUPOTICH

227 Madison Street, Hoboken, N. J.

3. Nadzornik: PETER CERAR

865 Underdonk Ave., Ridgewood, N. Y.

Kdor izmed rojakov ali rojakinj se ni član tega društva naj vpraša svojega prijatelja ali prijateljico ali pa onega izmed odbornikov za natančno pojasnila. V nesreči se spozna kaj to pomeni.

To društvo je sicer najmlajše, toda najmočnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačala že skoro sedem tisoč bolniške in skoro pet tisoč smrtnne podpore ter ima v blaginji nad \$7,500.00.

Društvo zboruje vsako četrto soboto v svojih društvenih prostorih v Beethoven Hall, 5. St. med drugo in tretjo Ave., New York.

Izpred sodišča.

Sprja sta se

soseda Ivan Štrumbelj in Novak z Iga. Oba sta bila precej natrkanca in nista štedila z raznimi priimki. Vsi pa bi bilo še dobro končalo, da ni Novak Štrumbelja tudi udaril. Poravnala sta se za jezo in stroške, ki so pa že precej narasli, samo za 50 Din, ki jih mora plačati Novak glasom obsojence za izjanske reveže, se nista mogla pogoditi. Končno je prošil Novak celó sodnika, da naj mu "mal dol spusti". Ker pa tudi to ni šlo, sta se po dolgem prerekanju le pogodila, tako da stane ta šala vsakega okrog 2000 K (500 Din).

Še dva izanca.

Prvi je gnal vole napajat čez sosedovo zemljišče. Zalotil ga je gospodar in vnel se je preprij. Pri tem je udaril eden sosedov z bičem po glavi. Na vprašanje sodnika, če ga ni dvakrat udaril, je odgovoril mož prostodušno: Ja gospod, prdušim se pa ne! Drugi pa je rekel: Če bi ga pa jest na biv njega, bi biv on mene. Pa mene je ja bolj škoda, ker imam sedem otrok. — Konec je bil, da bo plačal "ta hujši" 100 Din za reveže in sosedu 50 Din za bolečine.

Trnjevo kopaljšče.

Posestnik Novljan na Grosupljem se je jezil, češ, da se hodijo ljudje čez njegovo zemljišče kopat. Zagradil je obrežje s trnjem in bodočo žico ter je nasul, kot oravi obtožnica, tudi steklo po travi. Moža so okoljani tožili, bil pa je otroščen, ker je trdil, da je položil le trnjeve veje ob svoji meji tik vode, ni pa se mu moglo dokazati, da je nasul trnje in steklo tudi v vodo.

Hud spopad v Ljubljani

sta imela na Poljanski cesti mearski pomočnik Jožef Prešern in pa sodar Luka Strajhar. Bilo je ponoči in oba sta bila malo dobre volje. Strajhar se je zaletel v Prešerna in vnel se je preprij. Klofuta, breanje, sunki in udarci so padali med obojestranskim zmerjanjem. Opešal je končno Strajhar, katerega so morali prepeljati v bolnišnico, tovariš Jožef Prešern pa bo imel sitnosti na sodnjici.

Draga večerja.

Posestniku Antonu Zorcnu na škofelci je prinesel njegov pesnoladega zajčka. Zore je dal zajčku ženi, ki je pripravila družini lahro večerjo. Ker pa se je stvar zvedela, je prišla pred sodišče, in Zore bo moral plačati za to večerjo 150 Din globe ali pa 3 dni zaprt in bo plačal še 40 Din za zajčka.

Tatvina loja.

Mlad dečko, Josip Kastelic, je ukradel tovarnarju Mergentharju v Mostah 111 kg raztopljeneja loja, 7 kg medenine in 2 medena vijaka. Kljub temu, da je dečko silno zanemarjen, umazan in bos, se mu je vendarle posrežilo, da je večji del ukradenega blaga prodal za 509 Din. Fant, ki tatvino priznava, je bil obsojen na 1 mesec ječe, to pa le z ozirom na dokazano zanemarjeno vzgojo in a prvotnim ponukom, kam pripelje človeka tatvina v zgodnji mladosti.

Prijet nevaren tat in tihotapec.

Policija je aretirala nevarnega fanta Vineca Jareca, ki je po poklicu četrarski pomočnik. Pečal pa se je fant le malo s svojim obrtom, marveč se je že dalj časa kila

ROYAL MAIL

Poslalična parobrodna črta od Jugoslovanske vlade

Neopredna služba med New Yorkom in Hamburgom

Cherbourgom in Southamptonom

"ORION" "ORBITA"

Ti parniki so v vseh ostrih novi in soderni. Priljubljeni so prekooceanskim potnikom ter so slavni vsled svojih privlačnih naprav, izborne službe, in kar je najvažnejše vsled udobnosti.

Ujadni strežniki nosijo na bele poplone mise dobre, okusne in zadostne obede. Posebna pozornost je posvečena zenskam in otrokom.

Za podrobnosti vprašajte agenta v vašem mestu ali pa pri:

ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY

26 BROADWAY NEW YORK, N. Y.

ROJAKI, POZOR!

Po nizki ceni prodam posestvo v vasi Kašelj pri D. M. v Polju v ljubljanski okolici. Zidana hiša, 5 sob, lep sadni vrt in nekaj zemlje, kvozele, šupa, skedenj in svinjak, vse krito z opeko in v najboljšem stanju. Za ceno pišite na: Frank Rade, 6310 Carl Ave., Cleveland, Ohio. (3x 25,27,30-10)

BELOKRANJCI!

Opozarjamo vas, da sedaj lahko pošljate denar v stari kraj potom naše banke, ki je otvorila svojo podružnico v Črnomlju. Češe izplačamo takoj in zamenjamo dolarje po najvišji ceni. Rojaki, poslužite se ugodne prilike in pošljajte denar preko nas svojem na naslov: Podružnica Ljubljanske kreditne banke, Črnomelj, Slovenija, Jugoslavija.

RAVHOKAR JE IZLA NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrirana izdaja vsebuje 308 strani.

Cena s poštnino \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING CO.

63 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

Izšel je

"Slovensko-Amerikanski Koledar" za leto 1924.

Knjiga je znanstvene, poučne in zabavne vsebine in jo bi moral vsak imeti, ker mu bo mnogo koristila in ga bo v marsičem poučila.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR JE : KNJIGA, KI IMA TRAJNO VREDNOST.

NAROČITE GA ŠE DANES.

Cena s poštnino 40 centov.

Za Jugoslavijo je ista cena.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

Izšla je nova izdaja

'PESMARIGA GLAZBENE MATICE'

Zbori za štiri moške glasove.

Uredil MATEJ HUBAD

Knjiga ima 296 strani, ter vsebuje sledeče pesmi z notami:

1. Na dan; 2. res očeni bi se; 3. Kazen; 4. Kmečka pesem; 5. Vasovalec; 6. Na trgu; 7. Pesem o beli hišici; 8. Prošnja; 9. Dan slovanca; 10. Tih veter od morja; 11. Še ena; 12. Povelje, ve planine; 13. Sijaj, solnce; 14. Laško noč; 15. Deklica mila; 16. Slanca; 17. Vabilo; 18. Pastrček; 19. Rožmarin; 20. Cerkevica; 21. Prošnja; 22. Imel sem ljubi dve; 23. Danica; 24. Savska; 25. Oblaček; 26. Planinska roža; 27. Hercegovska; 28. Ljubez in pomlad; 29. Rožica i slavulj; 30. Naša zvezda; 31. Lahko noč; 32. Pod noč; 33. Kaj bi te prašal; 34. Bože pravde; 35. Na grobih; 36. Nad zvezdami; 37. Vabilo; 38. Usliši nas; 39. Na morju; 40. Pastir; 41. Slovenska zemlja; 42. Barčica; 43. Oblaček; 44. Utopljenka; 45. Potrkali na okno; 46. Glas Grobova; 47. Katrica; 48. Deklica, ti si sokala; 49. Jas bi rad ruderčih rož; 50. Zdravica; 51. V mraku; 52. Lepa naša domovina; 53. Vigred se povrne; 54. Vinska; 55. Oj dekle, kaj si tak žalostna; 56. Slanca; 57. Oj, te mlinar; 58. Pojdam v rute; 59. Slovenec, Srb, Hrvat; 60. Naša zvezda; 61. V slovo; 62. Isgubljeni cvet; 63. Sanak spava; 64. Glejte, kako umira pravični; 65. Naprej; 66. Kje dom je moj; 67. Hey Slovenia, 71. Domovina; 72. Sokolska; 73. Jadransko morje; 74. Popotnikova pesem; 75. Domovina; 76. Slovenski svet; 77. Ti krasen; 77. U boj; 78. Večer na Savi; 79. Zrnica, Frankopanka; 80. Što Sutiš, Srbije tučni; 81. Pobratinjka; 82. Pomlad in jesen; 84. V tih noči; 85. Milica; 86. Njof; 87. Njega ni; 88. Pod oknom; 89. Prva ljubica; 90. Lahko noč; 91. Pri oknu sva molče stonela; 92. Strunam; 93. Slovo; 94. Strunam; 95. Prošnja; 96. V ljubem si ostala kraj; 97. Pod oknom; 98. Ljubez in pomlad; 99. Lahko noč; 100. Razstane; 101. Svrzanje; 102. Tam, gdje stoji; 103. Prejla.

Cena s poštnino \$3.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street

New York

Kretanje parnikov - Shipping News

27. oktobra:	Homerik, Cherbourg; Orbita, Cherbourg; Hamburg; Pres. Adams, Cherbourg; Bremen; Vendam, Boulogne.	14. novembra:	Paris, Havre; Zeeland, Cherbourg; Pres. Adams, Cherbourg; York, Bremen.
30. oktobra:	Resolute Cherbourg, Hamburg; Mauritania, Cherbourg.	15. novembra:	Westphalia, Hamburg.
31. oktobra:	Pittsburgh, Cherbourg, Bremen; Bremen, Bremen; America, Genoa; Bavedena, Trst.	17. novembra:	America, Cherbourg, Bremen; Orduna, Cherbourg, Hamburg; Chicago, Havre; Ryndam, Boulogne; Muenchen, Bremen.
1. novembra:	Hansa, Hamburg.	20. novembra:	Duilio, Genoa.
novembra:	Majestic, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne; Pres. Fillmore, Bremen.	21. novembra:	Canpolc, Cherbourg, Bremen; Pres. Van Buren, Cherbourg.
novembra:	Berengaria, Cherbourg.	22. novembra:	Mount Clay, Hamburg.
novembra:	Belgenland, Cherbourg; Suffren, Havre; Pres. Polk, Cherbourg; Seydlitz, Bremen; Conte Rosso, Genoa.	24. novembra:	Majestic, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Ohio, Cherbourg, Hamburg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen; New Amsterdam, Bourgne; Tyrhenis, Cherbourg.
novembra:	Cleveland, Cherbourg, Hamburg; Pittsburgh, Cherbourg, Hamburg.	27. novembra:	Berengaria, Cherbourg.
10. novembra:	Leviathan, Cherbourg; Martha Washington, Cherbourg; Cyprip, Cherbourg; Derfflinger, Bremen; Orca, Cherbourg, Hamburg; Albania, Cherbourg.	28. novembra:	Pres. Garfield, Cherbourg.
3. novembra:	Aquitania, Cherbourg; Reliance, Cherbourg, Hamburg.	29. novembra:	Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg; Mongolia, Hamburg.
		6. decembra:	President Wilson, Trst.
		decembra:	Leviathan, Cherbourg; La Savoie, Havre; Olympic, Cherbourg; Veendam, Boulogne.

CUNARD ANCHOR

ALI NAMERAVATE DOBITI ROJAKE V AMERIKO?

6426 JUGOSLOVANOV BO LETOS PRISLO V DEŽELO.

Naj Cunard proga pomaga Vašim polakom, da dobijo liste, viziranja ter jim da potrebna navodila, ki so potrebna za potovanje v Ameriko.

Vse potnike spremljajo do parnika družinski uradniki brez kakšnega posebnega doplačila. Potnikom, ki imajo Cunardove vozne listke, nikdar ni treba čakati, ker odpujše iz Evrope večkrat v tednu kak parnik te črte.

Vozni listki Cunard proge so veljavni za najhitreše parnike na svetu. Za nadaljna pojasnila se obrnite na našega mestnega agenta.

V Jugoslaviju u 9 dneh.

Vsak terek odpuje eden morakih velikanov

AQUITANIA ..... 45,674 ton

MAURETANIA ..... 30,704 tone

BERENGARIA ..... 52,022 ton

Ekzozne kabine 3. razreda s 2-4-6 posteljami. Prokrane jedilnice, kafilnice in počivališča. Pokrit krov za šantanje. Domača kuhinja. Domača udobnost. Brezskrbnost.

Nakaznice denarja potom Cunard, izplačljive v Jugoslaviji hitro, sigurno zaupno. Za karte in navsete vprašajte pri najbližjem agentu v svojem kraju.

CUNARD ANCHOR LINE

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

25 Broadway New York.

<